VAPAUS

Ilmestyy tiistaina ja torstaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Second class mail registration No. 1076 — VAPAUS, 102 Elm Street West, Sudbury, Ontario

No. 84 — Vol. LIII vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, syysk. 9 p. — Tuesday, Sept. 9, 1969

CUPE ehdotti 2 suuren yhtymistä

CUPEn edustajat kannattivat PSACn kanssa liittoa; union presidentti ehdotti NDP-puolueen tukemista

Toronto. — Täällä meneillään olevassa noin 130,000 jäsentä käsittävässä Canadian Public Employees union (CUPE) edustajakokouksessa hyväksyttiin maanantaina päätöslauselmaehdotus, että CUPE aloittaa keskustelut Public Service Alliance of Canada union (PSAC) kanssa kahden union yhteenliittämiseksi. PSAC edustaa noin 120,000 liittohallituksen palveluksessa olevaa työläistä.

Nyt ehdotettu yhteenliittyminen, jos se tapahtuu, tulisi muodostamaan Canadan kaikkein suurimman työläisunion. Nämä kaksi uniota olivat viime vuonna jäsenmääränsä puolesta kolmannella ja neljännellä tilalla Canadassa. Ainoastaan United Steelworkers of America ja United Auto Workers uniot olivat näitä suuremmat.

Joka toinen vuosi pidettävässä CUPE:n edustajakokouksessa pyydettiin yksimielisen äänestyksen perusteella CUPE:n johtokuntaa avaamaan yhteenliittymistä koskevat keskustelut "siinä mielessä, että perustetaan yksi unio, joka edustaa kaikkia yleisten laitosten palveluksessa olevia työläisiä".

PSAC:n kansallinen varapresidentti William Doherty sanoi kuitenkin, ettei hänen edustamansa union toimesta ryhdytä minkäänlaisiin toimenpiteisiin ennen kuin PSAC:n edustajakokous pidetään ensi tammikuussa. Mutta CUPE:n presidentti S. A. Little sanoi kahden union olevan nyt jo yhteistoiminnassa hallinnollisissa ohjelmissa ja että ne voivat jo ensi vuonna mahdollisesti liittää yhteen muutamien osastojen toimintoja.

PSAC perustettiin vuonna 1966 Civil Service Ass. of Canadan ja Civil Service Federation of Canadan liityttyä yhteen ja tultua Canadian Labour Congressin jäseneksi. CUPE perustettiin vuonna 1963 ja sen jäsenyyteen kuuluvat työläiset työskentelevät suurimmalta osalta kunnallishallinnoille ja maakuntahallituksille. CUPE on myös Canadian Labour Congressin jäsen.

Royal Yorkin hotellissa meneillään olevassa CUPE:n edustajakokouksessa hyväksyttiin maanantaina myös seuraavat päätöslauselmat:

— Vastustetaan sitä, että Canada myöntää vieraalle vallalle oikeudet rakentaa maaperälleen sotilastukikohtia.

— Vastustetaan ehdotettua USA:n ohjusvastaista torjuntasysteemiä, jonka johdosta ohjukset voisivat räjähtää Canadan ilmatilassa.

— Tuetaan CUPE:n ohjelmaa, että yleisten laitosten työläisillä tulee olla täydet oikeudet lakkoutumiseen.

CUPE:n presidentti Stanley Little kehoitti myös maanantaina uniota asettamaan sivuun vanhan ohjelmansa politiikan suhteen ja antamaan täyden tukensa New Democratic-puolueelle. Mr. Little sanoi 700 edustajalle, että on tullut aika maksaa takaisin parlamentin NDP-jäsenille heiltä saatu tuki.

"Meidän tehtävänämme on tarkistaa poliittinen ohjelmamme ja tehdä selväksi poliittinen kantamme", sanoi hän. "Tähän asti me olemme väheksyneet uniomme poliittista roolia, koska emme ole halunneet saada aikaan erimielisyyksiä, mutta me havaitsemme itsemme aina vain enemmän ja enemmän lainlaadinnallisten rajoitusten alaisiksi . . . rajoituksia yleisissä palveluksissa, rajoituksia joita ei ole otettu käytäntöön muilla työaloilla ja yleisesti puhuen yleisön palveluksessa olevien työläisten kansalaisoikeudet ovat rajoitetut."

Mr. Little sanoi vanhan menetelmän, että ystäville tehdään myönnytyksiä ja vihollista rangaistaan, huolimatta heidän poliittisista katsantokannoistaan, osoittautuneen epäkäytännölliseksi.

"Meidän tulee ainoastaan silmätä kokemuksiamme Ontarion hallituksen kanssa havaitaksemme vanhojen menetelmien epäkäytännöllisyyden. Vuosikausia me olemme esittäneet anomuksiamme Ontarion hallitukselle, mutta hyvin mitättömin tuloksin."

Nyt on tullut aika, että uniomme tarkistaa uudestaan poliittisen roolinsa ja ryhtyy toimenpiteisiin tätä kohtaa koskevan päätöslauselmaehdotuksen laatimiseksi, sanoi mr Little.

Mr. Little hylkäsi myös kaikki puheet vapaaehtoisesta hintojen ja palkkojen korottamisesta pidättäytymisestä, nimittäen tätä liittohallituksen ehdottamaa menetelmää lapselliseksi ja epäkäytännölliseksi.

Uniot, jotka tukevat jäsenistöään, eivät voi koskaan hyväksyä rajoitettuja palkankorotuksia jonkinlaisten epämääräisten vakuuttelujen perusteella, että muutamat liikemiehet pidättäytyvät korottamasta hintojaan, sanoi mr Little.

Syyttää diplomaattia CIA:lle vakoilusta

Havanna. — Kuuban hallitus syytti viikonlopulla erästä meksikolaista diplomaattia, joka oleskelee Kuubassa, USA:n keskusvakoilujärjestö CIA:lle vakoilusta ja pyysi, että hänet annetaan Kuuban oikeuden tuomittavaksi.

Meksikon hallitukselle lähetetyssä nootissa sanotaan Meksikon Kuuban lähetystön lehdistoavustajan Humberto Carrillon lähettäneen salakielellä radiosanomia Floridaan ja Nassauhin.

Kuuban ulkoministeri Raul Roan Meksikon ulkoministeri Antonio Carrillo Florasille lähettämässä nootissa sanotaan, että Kuuban viranomaiset alkoivat kuulemaan CIA:n salakielisanomia Floridasta ja Nassausta huhtikuun 7 päivän 1968 jälkeen, noin kuukauden kuluttua siitä kun mr Carrillo saapui Havannaan.

Nootissa sanottiin lisäksi, että salakielisanomat johtivat tutkimukset mr Carrillosin asunnolle.

BRASILIAN JUNTTA VAPAUTTI 15 VANKIA USA:n LÄHETTILÄÄSTÄ

Tunnistettuaan Meksikoon lentoteitse kuljetetut vangit USA:n suurlähettilään ryöstäneet henkilöt vapauttivat hänet

Rio de Janeiro. — USA:n Brasilian suurlähettiläs C. Burke Elbrick vapautettiin hänet ryöstäneiden henkilöiden toimesta viime sunnuntaina sen jälkeen kun Brasilian sotilasjunttahallitus oli myöntynyt ryöstäjien vaatimuksiin ja vapauttanut 15 poliittista vankia, jotka saivat turvapaikkaoikeuden Meksikosta.

Suurlähettilään ilmoitettiin palanneen asunnolleen vuokra-autossa ja näyttäneen kalpealta. Vuokra-auto ajoi suurlähetystöä ympäröivien sankkojen vartioketjujen läpi. Suurlähetystön tarkka vartiointi aloitettiin sen jälkeen kun mr. Elbrick ryöstettiin viime torstaina.

Mr. Elbrick vapautettiin heti sen jälkeen kun 15 brasilialaista poliittista vankia oli saanut turvapaikkaoikeuden Meksikossa.

Brasilian ilmavoimien C-130-merkkinen lentokone kuljetti poliittiset vangit Mexico Cityyn Rio de Janeirosta. Lennon sanottiin kestäneen 21.5 tuntia, mukaanluettuna 2 välilaskua.

Kun käsiraudoissa olleet vangit saapuivat Meksikoon, niin he sanoivat ettei heillä ollut tietoa siitä, että heidät vaihdetaan ryöstettyyn USA:n suurlähettilääseen.

Vangit julistettiin heti vapaiksi kun he olivat poistuneet lentokentältä. Muutamilla vangeista oli yllään vankilan vaatteet saapuessaan Meksikoon.

Toistaiseksi ei tiedetä kuinka kauan vapautetut vangit aikovat olla Meksikossa, mutta erään vangeista kerrottiin sanoneen, että hän aikoo palata Brasiliaan taistellakseen sotilasjunttahallitusta vastaan.

Brasilian sotilasjunttahallituksen päätös vapauttaa 15 poliittista vankia, mr. Elbricken, 61, hengen säästämiseksi, sai aikaan vihamielisyyttä äärioikeistolaisten sotilaspiirien keskuudessa, jotka nimittivät vankien Elbrickin elämään vaihtamista kommunististen ainesten vaatimuksiin taipumiseksi.

Eräs sotilasryhmä miehitti lauantai-iltana valtion omistaman radioaseman ja tuomitsi lähettämässään radio-ohjelmassa vankien vapauttamisen. Ryhmä syytti hallitusta siitä, ettei se ole isänmaallinen. Lähetyksessä julistettiin myös avoin sota kommunistisia elementtejä vastaan.

Tarkkailijat arvelevat tämän sotilasryhmän toimenpiteen aiheuttavan vakavia vaikeuksia Brasilian sotilasjunttahallitukselle, joka on ollut vaikeuksissa siitä lähtien kun diktaattori, presidentti Arthur da Costa e Silva, sairastui vakavasti saatuaan halvauskohtauksen syyskuun 1 päivänä.

Sotilasjunttahallitusta vastustavat saivat valtavan propagandavoiton ryöstäessään USA:n suurlähettilään ja saadessaan juntan taipumaan vaatimuksiinsa. Koko operaatio oli suunniteltu täsmällisesti, mukaanluettuna virallinen poliittisten vankien tunnistaminen sen jälkeen kun heidät oli lennätetty Meksikoon.

Vapautettujen vankien joukossa oli 70-vuotias Gregorio Berazza, joka vangittiin vuoden 1964 sotilasvallankaappauksen aikana ja tuomittiin 19 vuodeksi vankeuteen "terroristitekoihin yllyttämisestä". Lisäksi vapautettujen vankien keskuudessa oli entisiä armeijan upseereita, oppilasjohtajia, eräs asianajaja ja henkilöitä, joita syytettiin "sissitoiminnasta" sekä hallituksen vastaisesta kapinoinnista.

BC:ssä odotetaan huonoa lohisaalista

Vancouver — British Columbian lohikalastusoperaatioiden paikallinen johtaja W. R. Horston sanoi viikonlopulla, että vuoden 1969 lohenkalastuskausi tulee mahdollisesti olemaan kaikkein huonoin BC:n historiassa.

Hän sanoi, että lohisaalis nousee mahdollisesti ainoastaan 500,000 koriin, mikä on 24,000 koria alhaisempi kuin vuonna 1960, jolloin saatiin tähänastisista kaikkein huonoin saalis BC:n historiassa.

Pike löydettiin kuolleena

Jerusalem. — Entinen Kalifornian episkopaalisen kirkon piispa, James Pike löydettiin sunnuntai-iltana kuolleena noin kahden mailin päässä Kuolleesta merestä. Hänen arveltiin pudonneen noin 70 jalkaa yrittäessään kiivetä jyrkkää rinnettä. Etsijät sanoivat Piken jättäneen jälkeensä merkkejä yrittäessään pelastua jouduttuaan erämaan armoille viime viikolla ollessaan tutkimassa Kristuksen paastopaikkaa vaimonsa kanssa, jolloin parin auto meni epäkuntoon. Vaimon onnistui pelastua jo viime viikolla.

Ampui morsiamen kuoliaaksi

Palermo, Italia. — Poliisi tiedoitti täällä maanantaina, että eräs nuori ja viehättävä morsian joutui sunnuntaina aikaisemmin hylkäämänsä kilpakosijan ampumaksi ollessaan pukeutumassa vihkipukuunsa ennen kirkkoon menoa. "Jos minä en saa sinua, niin kukaan muukaan ei tule sinua saamaan", kertoi kilpakosija sanoneen ennen kuin ampui viisi laukausta kohti morsianta.

VALTAVA VEHNÄSATO TÄYTTÄÄ VARASTOT

Pepin epäilee vaihtokaupan edullisuuksia; 4 suuren edustajat tapasivat Washingtonissa

Ottawa. — Huolimatta viime vuonna vehnäviljelyksellä olleen alueen 15 prosenttisesta supistamisesta Canadan länsimaakuntien vehnäfarmarit tulevat saamaan tänä vuonna 4 prosenttia suuremman vehnäsadon.

Melkein mallikelpoiset sääsuhteet ovat johtaneet siihen, että lännen vehnäfarmarit saavat eekkeriltä 27.2 bushelin vehnäsadon, vastaavan määrän oltua viime vuonna 22.8 bushelia. Tämä Canadan virallisen tietotoimiston (DBS) arvio perustuu elokuun 15 päivän raportteihin. Tämän vuoden vehnäsadoksi arvioidaan 678,099,000 bushelia.

Tämä satomäärä on 21 pros suurempi kuin viimeisen 10 vuoden keskinkertainen sato, noin 560,400,000 bushelia.

Tämän vuoden vehnäsato tulee aiheuttamaan vakavia varastointivaikeuksia lännen farmareille, koska vehnän myynnissä on tapahtunut hidastumista. Heinäkuun 21 pnä Canadassa oli varastoituna edellisten vuosien vehnää yhteensä 848,284,000 bushelia, josta määrästä 372,200,000 bushelia farmeilla.

Myöskin muiden viljalajien tuotannossa osoittautuu huomattavaa nousua viime vuoden satoon verrattuna.

Regina. — Canadan kauppaministeri Jean-Luc Pepin sanoi täällä viikonlopulla, että ehdotus canadalaisen vehnäylijäämän "hävittämiseksi" kansainvälisellä vaihtokaupalla "ei ole sellaisenaan mikään paha ajatus", mutta se aiheuttaa monenlaisia vaikeuksia.

"Minusta näyttää siltä, että jos Canadan vehnälautakunta aloittaa vaihtokauppojen teon, niin ennemmin tai myöhemmin amerikkalaiset ja australialaiset tulisivat seuraamaan tätä toimenpidettä".

Puhuessaan haastattelutilaisuudessa mr Pepin sanoi lisäksi: "Oletetaan, että me myymme 100 miljoonaa bushelia vehnää Kiinalle. Minä toivon ja rukoilen, ettei Kiina haluaisi ostaa tätä vehnämäärää vaihtokaupan perusteella. Te ette voi syyttää minua siitä jos olen varovainen tässä kysymyksessä. Jos liittohallitus ryhtyy vaihtokauppoihin, niin se voi johtaa vaikeuksiin."

Saskatchewanin pääministeri Ross Thatcher sanoi mr Pepinin olleen kuitenkin sitä mieltä, että vaihtokaupoilla saattaa olla tuloksia, mutta vain siinä mielessä, ettei se aiheuttaisi sekaannusta normaalissa kaupankäynnissä.

Washington — Neljän suurimman vehnänvientimaan virkailijain kokous päättyi täällä viikonlopulla kolme päivää kestäneiden keskustelujen jälkeen. Eri maiden edustajat keskustelivat vehnän vientihinnasta ja yrittivät ilmeisesti pysähdyttää mahdolliset hintasodan syttymisen vehnämarkkinoilla.

Keskusteluihin osallistui edustajia Canadasta, USA:sta, Australiasta ja Argentiinasta, mutta kokouksen kulusta ei annettu virallista lausuntoa.

Karjapaimenta leikkinyt poika löytyi kuolleena

Vancouver. — Yhdeksän vuoden ikäinen Claus Pederson löydettiin viime viikon lopulla rappujen kaiteeseen hirttäytyneenä. Onnettomuus oli ilmeisesti tapahtunut pojan leikkiessä karjapaimenta (cowboy).

Poliisin lausunnon mukaan poika oli pyytänyt aikaisemmin äitiään köyttämään hänen kätensä ja jalkansa, koska poika oli halunnut olla "kuten karjapaimen". Äiti oli kieltäytynyt.

Noin 90 minuuttia myöhemmin pojan 6-vuotias sisko löysi veljensä hirttäytyneenä rappukäytävästä.

GM suunnittelee uusia sijoituksia

Buenos Aires. — General Motors-yhtiö tiedoitti täällä suunnitelmasta sijoittaa $77,000,000 Argentiinan General Motorsiin. Maanantaina annetussa tiedossa sanotaan, että pienikokoisen auton valmistamissuunnitelmaa tutkitaan parhaillaan.

Sairaanhoitajille luvattu huomattava p-korotus

Pakollinen sovittelulautakunta jätti huomioimatta OHSC:n "esittämät" rajoitusehdokset

Guelph, Ont. — Guelphin St. Joseph'sin sairaalan rekisteröityjen sairaanhoitajien peruspalkka tulee olemaan $525 kuukaudessa, mikä on kaikkein korkein palkka mitä maksetaan missään Ontarion yleisessä sairaalassa. Sairaanhoitajat saivat $80 palkankorotuksen kuukaudessa.

Tämän ennätysmäisen palkankorotuksen hyväksyi sovittelulautakunta, jonka puheenjohtajana toimi Western Ontarion yliopiston lakitieteellisen koulun apulaisdekaani, professori E. E. Palmer.

Torontolaisten sairaaloiden rekisteröityjen sairaanhoitajien peruspalkka on $470 kuukaudessa. Tämä on se summa, jota Ontarion Hospital Services Commission (OHSC) ehdotti peruspalkaksi ja minkä Guelphin sairaala tarjosi sairaanhoitajille, ennen kuin he vetosivat palkkavaatimuksensa sovittelulautakuntaan.

Sovittelulautakunnan päätöksestä käy selvästi ilmi, että OHSC ei anna sille määräyksiä sairaaloiden työläisten palkkakiistakysymyksissä.

"Lautakunta haluaa tehdä selväksi, ettei se ottanut huomioon OHSC esittämiä rajoituksia. Meidän käsityksemme mukaan OHCS on täydellisesti asiaankuulumaton meidän päätöksiemme teossa. Tämän vuoksi me emme voi havaita, että olisimme yleisölle mahdollisesti tapahtuvien menetysten aiheuttajia, koska on mahdollista, jotta OHCS kieltäytyy rahoittamasta tämän lautakunnan tekemiä ehdotuksia ei maksaa sairaanhoitajille keskinkertaista huonompaa palkkaa.

"Me emme voi ottaa katsantokantaa, että yleisö on oikeutettu sairaanhoitajapalveluihin vain sillä perusteella, että sairaanhoitajat pakotetaan työskentelemään liian alhaisella ja huonommalla palkalla", sanottiin sovittelulautakunnan lausunnossa.

Guelphin sairaalan rekisteröityjen sairaanhoitajien peruspalkka nousee 17.9 prosenttia lautakunnan ehdotuksen perusteella. Tämä on 12 prosenttia enemmän kuin sairaala tarjosi. Palkankorotus on taannehtiva tammikuun 1 päivään 1969 ja uusi sopimus menee umpeen joulukuun 31 päivänä 1969.

Professori Palmer sanoi TV-haastattelussa, että OHSC ei antanut minkäänlaista lausuntoa sovittelulautakunnalle ennen kuin lautakunta teki päätöksensä. "OHSC ei anna lautakunnalle koskaan lausuntoa se näyttää vaan 'istuvan taka-alalla ja lähettelee sairaaloille nootteja. Näyttää siltä, että OHSC sanoo tukevansa sairaaloiden 8.5 prosentin palkankorotustarjouksia, muttei enempää. Tämän ei pitäisi kiinnostaa sovittelulautakuntaa.

"On hyvin vaikeata pakoittaa työläisiä työskentelemään pienillä palkoilla, jotta he tukisivat näin muodoin laajemmalle ulottuvia sairashuolto-ohjelmia," sanoi professori Palmer.

KIELTÄYTYI OTTAMASTA USA:n "SOTALIPPUA"

Vietnamin sotaleski esti myös miehensä sotilashautauksen kieltäen USA:n lipun

Manchester, N. H. — Silmät vihasta välähdellen 21-vuotias Vietnamin sotaleski Brenda Genest selosti mahdollisesti monienkin amerikkalaisten sotaleskien katsantokantaa naisten taistelusta sodan lopettamiseksi Vietnamissa.

"Amerikka ei voi toimia maailman poliisina ja minä koetan pysähdyttää miesten elämän enemmän haaskaamisen sekä rahojemme tuhlaamisen", sanoi hän.

Mielet kuohahtelivat täällä ja eri puolilla USA:ta viime viikolla Brenda Genestin kieltäydyttyä jyrkästi vastaanottamasta USAn lippua, jonka sisään oli kääritty hänen kaatuneen aviomiehensä ruumiin sisältänyt arkku. Mrs Genest esti myös miehensä sotilashautauksen.

Sotilashautauksen sijasta 24-vuotiaan Richard E. Genestin, 14 kuukauden ikäisen pojan isän, ruumis haudattiin tunnistamattomaan hautaan sen jälkeen kun ruumis oli siunattu samassa kirkossa, missä aviopari vihittiin.

"Minun Richardini vihasi armeijaa", sanoi mrs Genest, "minä hautasin hänet siviilivaatteissa ja ilman sotilashautausta, koska hän olisi halunnut hautauksensa tapahtuvan näin."

Hän kieltäytyi ottamasta vastaan USA:n lippua ja luovutti sen miesvainajansa vanhemmille. "Minä kieltäydyin ottamasta sitä vastaan, koska en tunne minkäänlaista rakkautta sellaista lippua kohtaan, jonka takana on meidän maamme ohjelma", sanoi hän.

Mr Genest sai surmansa elokuun 26 pnä lähellä Saigonia sotilaskuorma-auton ajettua maamiinaan. Hän oli matkalla erikoisalueelle, josta oli aikomus lähettää kotiin noin 500 New Hampshiren kansalliskaartilaista heidän palveltuaan 12 kuukautta Vietnamissa.

"Minä en halunnut hänen menevän Vietnamiin", sanoi mrs Genest. "Minä kielsin häntä menemästä. Mitä oli siinä sisällä, että hän meni sinne kuolemaan? Minä haluaisin hänen olevan nyt paljon mieluimmin elävänä vankilassa. Ainakin voisin käydä hänen luonaan vierailulla."

"Minä toivon rehellisiä poliitikkoja", sanoi mrs Genest. "Toivon myös poliitikkoja, jotka ovat huolissaan muistakin kuin itsestään."

"Tulen tekemään voitavani auttaakseni sodanvastaista liikettä", sanoi mrs Genest.

Podgorny Sofiassa

Moskova. — NL:n virallinen uutistoimisto TASS tiedoitti NL:n presidentti Nikolai Podgornyn lähteneen sunnuntaina Sofiaan, jossa hän osallistuu Bulgarian Hitlerin joukkojen miehittämisestä vapautumisen 25-vuotisjuhlallisuuksiin.

90 milj. kuollut vuosisadan sodissa

Istanbul, Turkki. — Täällä viikonlopulla avatussa Punaisen 21:ssä kansainvälisessä konferenssissa sanottiin, että yli 90,000,000 ihmistä on kuollut kuluvan vuosisadan aikana käydyssä 130 eri sodassa.

Meksikolainen Punaisen Ristin puheenjohtaja Jose Barros sanoi, "että jos me jatkamme tätä menoa väkivaltaisuuksien tiellä . . . niin meidän vuosisadastamme tulee kaikkein masentavin ihmiskunnan olemassaolon aikana."

Vuoden 1900 jälkeen on aseistautumiseen käytetty yli kaksi triljoonaa dollaria ja useita kertoja tämän summan arvosta on aiheutettu aineellisia vahinkoja 130 sodassa, sanoi hän.

VIIME TIEDOT

Hanoi. — Pohjois-Vietnamin presidentti Ho Tshi Minh haudattiin tänä aamuna Hanoissa. Hautajaissaattueeseen osallistui yli 100,000 suruvierasta, mukaanluettuna Neuvostoliiton pääministeri Alexei Kosygin ja Kiinan varapääministeri Li Hsien-nien, joka lensi Hanoihin maanantaina osallistuakseen hautajaisiin.

New York. — Täällä tiedoitettiin, että Israelin hyökkäysvaunut ja lentokoneet tekivät tänä aamuna kaikkein syvimmälle Egyptin alueelle ulottuneen hyökkäyksen sitten vuoden 1967 kesäkuun sodan. Paikanpäällä ollut CBC:n raportteri kuvasi hyökkäystä miehitysoperaatioksi.

Ottawa. — Täällä tiedoitettiin maanantaina, että Canadan vehnälautakunnan virkailijoita on parhaillaan Pekingissä, missä he yrittävät saada aikaan uuden miljoonien dollarien arvoisen vehnäkauppasopimuksen Kiinan kanssa. Edellinen noin $200 miljoonan arvoinen vehnäkauppasopimus Kiinan kanssa meni umpeen tämän vuoden heinäkuussa.

Montreal. — Siirtolaisina Canadaan saapuneiden henkilöiden noin 2,000 lasta boikotoi St. Leonardin laitakaupungin kouluja maanantaina protestiksi siitä kun koululautakunta ei ole hankkinut lapsille englanninkielisen koulutuksen mahdollisuutta. Koululautakunnan eräs puhemies sanoi niiden lasten vanhempia, jotka pitävät lapsensa kotona, voitavan sakottaa Quebecin lakien perusteella $20 päivässä lastensa kotona pitämisestä.

Lontoo. — Kaksi Israelin suurlähetystöä ja El Al'in lentoyhtiön virasto joutui maanantaina melkein samanaikaisesti pommituksen kohteeksi kolmessa eurooppalaisessa pääkaupungissa. Kaksi käsikranaattia räjähti Israelin Bonnin lähetystön ulkopuolella ja Israelin Hollannin lähetystön edustalla räjähti pommi. Kolmen henkilön sanottiin loukkaantuneen Brysselissä sijaitsevan israelilaisen lentoyhtiön konttorissa tapahtuneessa räjähdyksessä. Palestiinan Vapautusrintaman puhemiehen kerrotaan sanoneen Ammanissa, Jordaniassa, että pommitukset suoritettiin teini-ikäisten arabi-sissien toimesta.

MANITOBA ALENTAA MEDICARE-MAKSUJA 88%

Winnipeg. — Uuden demokraattisen hallituksen terveysministeri Sidney Green tiedoitti torstaina, että Manitobassa alennetaan marrask. 1 pnä sairaushuollon eli medicaren maksuja noin 88-prosenttisesti.

Hän sanoi, että tämä maksujen alentaminen toteutetaan sääntöjen muutoksella eikä lainlaadinnallista tietä.

Perheellisten medicare-maksu tulee marraskuun 1 päivästä alkaen olemaan $1.10 kuukaudessa (nyt se on $9.80 kuukaudessa). Yksinäisten medicare maksut tulevat olemaan marrask. 1 päivästä alkaen 55 senttiä kuukaudessa (nyt ne ovat $4.90 kuukaudessa).

Medicaren ja sairaalapalvelun yhteenlaskettu maksu tulee olemaan perheellisille $99.60 vuodessa ja $49.80 yksinäisille vuodessa. Nyt voimassaolevien taksojen mukaan Manitoban asukkaat maksavat yhteenlaskien medicaresta ja sairaalapalvelusta $204.00 vuodessa perheellisten kohdalta ja $102.00 vuodessa yksinäisten kohdalta. Vanhojen "tory-taksojen" mukaan manitobalaiset maksoivat medicaresta $58.80 (yksin.) ja $117.69 (per.) vuodessa.

Warner Jorgensen (PC, Morris) halusi tietää mistä ja miten hallitus hankkii tarvittavat rahat näiden alennusten toteuttamiseksi. "Se on budjettikysymys", vastasi mr Green.

Kesäkuussa suoritettujen lainlaatijakunnan vaalien yhteydessä NDP lupasi että medicare-maksuja alennetaan ainakin puolella . . .

Lainlaatijakunnan istuntosalin ulkopuolella mr Green sanoi, että tarvittavat varat hankitaan verotuksella, jonka yhteydessä "huomioidaan henkilöiden maksukyky".

Ontarion medicare — se tunnetaan Ontario Health Service Insurance Plan (OHSIP) nimellä — astuu voimaan lokakuun 1 pnä. Yksinäiset ontariolaiset joutuvat maksamaan medicare-palvelusta $5.90 kuukaudessa ($60.80 vuodessa); lapsettomat pariskunnat $11.80 kuukaudessa ($141.60 vuodessa) ja lapselliset perheet $14.75 kuukaudessa ($177.00 vuodessa)

Saskatchewanissa on medicare-maksu $12.00 vuodessa yksinäisille ja $24.00 perheellisille vuodessa.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Varoittava vuosipäivä

Syyskuun 1 pnä tuli kuluneeksi 30 vuotta toisen maailmansodan alkamisesta, eli siitä hetkestä, jolloin Hitlerin Saksan valtavat asevoimat aloittivat sodan hyökkäämällä naapurimaansa Puolan kimppuun.

Sodassa tuhoutui 55 miljoonaa ihmistä ja rahallisessa arvossa tähtitieteellisiin lukuihin nouseva määrä omaisuuksia — puhumattakaan nyt lainkaan sodan aiheuttamasta inhimillisestä tuskasta, hädästä ja kärsimyksestä.

Tämän vuosipäivän muiston yhteydessä on ensisijaisena kysymys siitä, että olisiko toinen maailmansota voitu välttää ja jos olisi, mitä se ihmiskunnalta vaatii toisen samanlaisen, ja ilmeisesti vieläkin suuremman onnettomuuden välttämiseksi?

Kirjoittaessaan toisen maailmansodan vuosipäivän merkityksestä syyskuun 3 päivänä, torontolainen aamulehti, jonka toimittajat tuntevat varmasti historiaa paremmin, kirjoitti nykyisen poliittisen ilmapiirin innoittamana mm. näin:

"... Toinen maailmansota oli väistämätön. Se oli tarpeellinen. Se taisteltiin liian myöhään ja se lisäsi sodan ihmismenetyksiä. Sitä hämäännytti ennen sodan puhkeamista), sen aikana ja jälkeen suuret miehet, jotka ovat kunnioituksen arvoisia ja ne, jotka eivät tunne kunnian merkitystä ..."

Tosiasia on tietenkin tarua kummempi. Toinen maailmansota olisi voitu estää tai ainakin saattaa vähemmän ihmisuhreja vaativaksi, jos länsimaat, erikoisesti Englanti, olisivat yhtyneet Neuvostoliittoon joka monta kertaa ja monella eri tavalla suositteli "kollektiivisia toimenpiteitä" rauhan takaamiseksi Hitlerin Saksaa vastaan. Lontoo ja Pariisi eivät halunneet yhtyä tällaiseen "kollektiiviseen rauhantyöhön" nimenomaan, se pantakoon merkiksi sen vuoksi kun he halusivat usuttaa ja rohkaista Hitleriä hyökkäykseen itään, nimenomaan Neuvostoliittoa kohti.

Haluamatta selittää syitä syviä, sellainen kuulu poliitikko ja valtiomies kuin Winston Churchill esitti aikanaan sotaa edeltäneistä keskusteluista vuodelta 1939 ja sodan välttämisen mahdollisuuksista seuraavan arvion:

— Ei voi kuitenkaan olla mitään epäilyä jälkiajatuksenakaan, että Ranskan ja Britannian olisi pitänyt hyväksyä Neuvostoliiton tarjouksen . . . Britannian, Ranskan ja Venäjän liitto olisi iskenyt syvän hälytyksen Saksan sydämeen vuonna 1939, eikä kukaan voi todistaa, etteikö sotaa olisi vielä silloinkin voitu välttää. Seuraava toimenpide olisi voitu toteuttaa ylivoiman turvin liittolaisten toimesta. Niiden diplomaatit olisivat saaneet aloitteenteon. Hitlerillä ei olisi ollut varaa aloittaa sotaa kahdella rintamalla, minkä hän oli itse niin varauksettomasti tuominnut. Jos Chamberlain olisi Venäjän kirjeen saatuaan vastannut: "Kyllä. Yhtykäämme me kolme ja murtakaamme Hitlerin niska", tai jotakin siihen verrattavaa, parlamentti olisi sen hyväksynyt . . . Historia olisi voinut ottaa toisen suunnan."

Näin Churchill toisen maailmansodan "väistämättömyys"-teorian hölynpölystä. Se on myös kirkkaana varoituksena kaikista niistä, jotka nyt hautovat uusia sotasuunnitelmia sosialistisia maita vastaan ja siten tehdessään kasvattava käärmettä polvellaan, kuten Lontoo ja Pariisi kasvatti natsi-käärmettä toisen maailmansodan edellä.

Maailman kansalainen

Varhain torstaiaamuna saatiin tieto, että tunnettu vietnamilainen itsenäisyystaistelija ja patriootti — sanan varsinaisessa merkityksessä todellinen maailman kansalainen — Vietnamin demokraattisen tasavallan 79-vuotias presidentti Ho Tshi Minh kuoli sydänkohtauksen murtamana keskiviikkona.

Maailmaa paljon nähneenä, oppineena ja kokeneena miehenä Ho Tshi Minh oli Ranskan kommunistien puolueen yksi perustaja. Hänen sanotaan osallistuneen Kiinan kommunistisen puolueen johdolla "pitkään marssiin". Hän oli vallankumouksellisuutensa vuoksi tuomittu ranskalaisten miehitysviranomaisten toimesta kuolemaan. Hän istui vallankumouksellisesta toiminnastaan sekä ranskalaisten että kiinalaisten taantumusvoimien vankina ja tuli heti maansa kansallisen vapautuksen jälkeen valituksi Pohjois-Vietnamin presidentiksi missä luottamustehtävässä hän oli elämänsä loppuun asti. Korkeasti sivistynyt ja kulttuurisesti kehittynyt Ho Tshi Minh oli huomattu runoilija ja hänet tunnettiin erikoisesti lasten rakastamana Setä Ho:na. Ho Tshi Minh oli pienikokoinen ja hintelä fyysisesti, mutta henkisesti voimakas ja teräksen luja.

Hän taisteli maansa vapauttamiseksi japanilaisia ja sitten ranskalaisia miehittäjiä vastaan ja jatkoi samaa taistelua elämänsä ehtoopuolella amerikkalaisten maahanhyökkääjien torjumiseksi. Ho Tshi Minh vei johtavaa osaa historiallisessa Dien Bien Phun taistelussa missä ranskalaiset siirtomaajoukot kärsivät niin murskaavan tappion, että Pariisin täytyi suostua vietnamilaisten itsenäisyysvaatimuksiin.

Dien Bien Phun taistelun jälkeen järjestetyssä Geneven konferenssissa v. 1954 jaettiin Vietnam väliaikaisesti kahteen osaan — Etelä- ja Pohjois-Vietnamiksi — nimenomaan siinä ymmärryksessä että kahden vuoden kuluessa (eli vuoteen 1956) mennessä) suoritetaan maan uudelleen yhdistäminen kansallisten vaalien perusteella. Mutta Yhdysvaltain hallitus, mikä kieltäytyi Geneven sopimuksen allekirjoittamisesta, huolehti Saigonissa siitä, että Geneven sopimuksen mukaisia kansallisia vaaleja ei pidetty. Päinvastoin järjestettiin yhä kiihtyvä sotaretki niitä vastaan, jotka vaativat vaaleihin perustuvaa demokraattista ratkaisua. Niin joutuivat etelä-vietnamilaiset turvautumaan voimakeinojen käyttöön. Ja kun Saigonin nukkehallitsijat eivät pystyneet enää terroritoimenpiteillään kontrolloimaan, niin silloin ruvettiin Yhdysvalloista lähettämään Etelä-Vietnamin armeijalle sekä nykyaikaisia aseita että neuvonantajia. Se johti kuten tiedetään, myös Pohjois-Vietnamin joukkomittaiseen pommitukseen ja koko Vietnamin sisällissodan "amerikkalaistuttamiseen", siten, että Etelä-Vietnamissa on nyt yli 500,000 amerikkalaista sotilasta.

Kaikissa taisteluissa Vietnamin kansallisen vapauden ja kunnian puolesta on Ho Tshi Minh vienyt äärettömän tärkeätä osaa poliittisesti kaukonäköisenä, kokeneena ja suurta luottamusta nauttineena henkilönä. "Me taistelimme Ranskaa vastaan kahdeksan vuotta", hänen kerrotaan sanoneen. "Me voimme puolustautua amerikkalaisia vastaan ainakin yhtä kauan. Amerikkalaiset eivät pidä pitkistä, ratkaisematta jäävistä sodista. Tämä tulee olemaan pitkä, ratkaisematta jäävä sota."

Ho syntyi toukokuun 19 pnä 1890 oppineesta vietnamilaisperheestä, jonka isä joutui ranskalaisten miehitysviranomaisten painostuksen kohteeksi. Opiskeltuaan Huessa ja Saigonissa, Ho, — jonka alkuperäisen nimen sanotaana olevan Nguyen That Tan — meni v. 1912 laivapoikana Eurooppaan. Lontoossa hän työskenteli Carlton hotellissa ja siirtyi sieltä Ranskaan, missä hän tuli kosketukseen kommunistisen liikkeen kanssa. "Ensin minä olin patriootti enkä kommunisti ja se (patriotismi) vei minua Leninin ja Kolmannen kansainvälisen yhteyteen", hän selitti myöhemmin. "Askel askeleelta taistelujen jatkuessa tulin ymmärtämään, että ainoastaan kommunismi voi vapauttaa sorretut kansat ja työläiset orjuutetusta asemastaan."

Osallistuen vallankumoukselliseen toimintaan Ranskassa ja erikoisesti Kiinassa, Ho muutti kotimaahansa laittomaan toimintaan pian japanilaisten suorittaman miehityksen jälkeen. Maanalaisissa olosuhteissa hän muodosti Viet Minh järjestön, mikä taisteli menestyksellisesti japanilaisia vastaan.

Ho Tshi Minh vaikutti pitkän ja vaiherikkaan elämänsä aikana suuresti ei vain oman maansa Vietnamin vaan koko Aasian ja kaikkien sorrettujen maiden ja kansojen kehitykseen. Hänen legendaarinen muistonsa tulee elämään sukupolvien ajan kautta maailman.

30 vuotta toisen maailmansodan syttymisestä (1)

SAKSA ON USUTETTAVA ITÄÄN

Syyskuun ensimmäisenä päivänä tuli kuluneeksi 30 vuotta toisen maailmansodan alkamisesta, Saksan hyökkäyksestä Puolaan. Sodan kansoille aiheuttamat kärsimykset ja menetykset ovat olleet niin suuret, että monet sotaan liittyvät kysymykset ovat yhä edelleen miljoonien ihmisten huomion kohteena. Ensisijassa tämä koskee kysymystä: oltaisiinko sota voitu estää muodostamalla yhteinen rauhanrintama?

Saksa, Italia ja Japani, jotka 30 luvulla lähtivät hyökkäyksen tielle vieraiden maa-alueiden valtaamiseksi, johdattelivat tapahtumien kulkua kohti uutta maailmansotaa. Kun ei-hyökkäyshaluisten valtioiden aineelliset ja ihmisvoimat olivat hyökkääjien mahdollisuuksia huomattavasti suuremmat, miten nämä valtiot eivät kyenneet yhteisvoimin hillitsemään hyökkäyshaluisia ja estämään tuhoisa sota?

Julkaisemme seuraavassa uutistoimisto APN:n välittämää dokumenttiaineistoa, jossa aluksi selostetaan vuoden 1939:n kevään kehitystä ja mm. epäonnistuneita neuvotteluja Neuvostoliiton, Englannin ja Ranskan välillä yhteistyön aikaansaamiseksi estämään Saksan hyökkäystä. Sarja jatkuu.

Aina 30-luvun alusta saakka, kun eri puolilla maapalloa alkoi muodostua erittäin vaarallisia uuden maailmansodan pesäkkeitä, Neuvostoliiton hallitus kävi hellittämätöntä ja johdonmukaista kampailua varman kollektiivisen turvallisuusjärjestelmän muodostamiseksi mahdollisten hyökkäystoimien varalta.

Tässä yhteydessä on syytä palauttaa mieliin mm Neuvostoliiton ehdotukset hyökkäyksen määrittelystä (1933) ja itäpakin muodostamisesta (1933-35) samoin kuin Neuvostoliiton sinnikäs kamppailu rauhan puolesta Kansainliitossa, mm. silloin, kun Japani hyökkäsi Kiinaan ja Italia Etiopiaan sekä kun italialaiset ja saksalaiset interventiojoukot hyökkäsivät Espanjaan. Samoin muistetaan neuvostohallituksen järkkymätön alttius puolustaa yhdessä muiden asianosaisten maiden kanssa Tshekkoslovakian vapautta ja riippumattomuutta vuonna 1938.

Aggressoreiden hillitsemiseen tähtäävät Neuvostoliiton ehdotukset eivät kuitenkaan saaneet kannatusta länsivaltojen, ennen kaikkea Englannin hallituspiirien taholta.

Englannin hallituspiirit eivät luonnollisestikaan voineet olla näkemättä vaaraa, mikä piili Saksan militarismin elpymisessä. Siitä huolimatta Chamberlain, Halifax ja heidän edustamansa piirit, jotka sanelivat tuolloin Englannin ulkopolitiikan, eivät estäneet Saksan aggression leviämistä siinä uskossa, että Englanti onnistuu "lahjomaan" saksalaiset uhraamalla Itä- ja Keski-Euroopan pienten valtioiden itsenäisyyden. He tosin oivalsivat tämän johtavan Saksan kolmannen valtakunnan jatkuvaan voimistumiseen ja niin ikään brittiläistä imperiumia uhkaavan vaaran kasvamiseen. He elivät kuitenkin toivossa, että Hitler joukkoineen saatuaan vapaat kädet Itä- ja Keski-Euroopassa jatkaa hyökkäystään kohti itää yrittäen vallata Ukrainan ja muut Neuvostoliiton alueet. Englannin hallituspiirit odottivat tämän hankkeen johtavan heidän vanhan toiveensa täyttymiseen eli Saksan ja Neuvostoliiton väliseen sotaan.

Englannin hallituksen katalan politiikan kohokohdaksi muodostui Englannin ja Ranskan kaupanhieronta Saksan ja Italian kanssa, se tunnetaan Mynchenin sopimuksen nimellä. Hitler sai vastapainoksi lupauksestaan olla hyökkäämättä Englannin ja Ranskan kimppuun vapaat kädet toimia Itä-Euroopassa Mynchenin sopimusta solmiessaan englantilaiset ja ranskalaiset toivoivat Hitlerin käyttävän syntynyttä tilannetta hyväkseen hyökätäkseen Neuvostoliittoon. Mynchenin jälkeen he supistivat kanssakäymiset Neuvostoliiton kanssa minimiin pyrkien saamaan sen kansainvälisesti eristetyksi. Mynchenin sopimuksen tekijät asettivat kyseenalaiseksi Neuvostoliiton ja Ranskan sekä Neuvostoliiton ja Tshekkoslovakian välisten keskinäisten avunantosopimusten voimassaolon ja korvasivat Kansainliiton jossa myös Neuvostoliitto oli mukana ja jonka peruskirja edellytti aggression uhrien auttamista, "neljän vallan direktoriolla" (Saksa, Enganlti, Ranska, Italia) Englannin ja Ranskan vallanpitäjät antoivat tällä politiikallaan Hitlerin ja hänen kannattajiensa ymmärtää etteivät edellä mainitut aio millään tavoin olla haittana neuvostovastaiselle aggressiolle.

NKP:n keskuskomitean 18. edustajakokoukselle 10. 3. 1939 esittämässään toimintaselostuksessa Josef Stalin mainitsi Neuvostoliiton kansainvälistä asemaa käsitellessään, että Italia, Saksa ja Japani panivat aggressiivisilla hankkeillaan alulle uuden imperialistisen sodan. Vuonna 1935 Italia valtasi Abessinian; kesällä 1936 Saksa ja Italia organisoivat sotilaallisen intervention Espanjassa; vuonna 1937 Japani hyökkäsi Pohjois- ja Keski-Kiinaan; vuoden 1938 alussa Saksa valtasi Itävallan ja syksyllä 1938 Tshekkoslovakian sudeettialueen.

Toimintaselostuksessa tähdennettiin niin ikään, että aggressiiviset valtiot loukkaavat kaikin tavoin ei-aggressiivisten valtioiden, ennen kaikkea Englannin, Ranskan ja USA:n intressejä, kun taas viimeksi mainitut väistyvät ja peräytyvät suoden hyökkääjille myönnytyksen toisensa jälkeen. Näiden myönnytysten perimmäinen syy on kyseisten valtioiden haluttomuus yhtyä kollektiiviseen turvallisuuspolitiikkaan ja pitäytyminen puuttumattomuuspolitiikkaan.

Puuttumattomuuspolitiikka merkitsee hyökkäyksen suosimista. Siitä huokuu halu olla estämättä hyökkääjiä, "olla estämättä Japania sekaantumasta sotaan Kiinaa vastaan tai mikä vielä parempi, Neuvostoliittoa vastaan, olla estämättä Saksan kajoamasta Euroopan asioihin, sekaantumasta sotaan Neuvostoliittoa vastaan siitä ilmenee halu sallia kaikkien sodan osapuolten painua mahdollisimman syvälle sodan suohon, yllyttää heitä kaikessa hiljaisuudessa, sallia heidän heikentää ja uuvuttaa toinen toisensa ja sitten kun nämä ovat tarpeeksi uupuneita, astua näyttämölle uusin voimin ja luonnollisesti rauhan kannattajana sekä sanella heikentyneille sodan osapuolille omat ehtonsa.

Halpaa ja hauskaa lystiä!"

Tässä yhteydessä toimintaselostuksessa mainittiin, että olisi ehdottomasti "noudatettava varovaisuutta eikä sallittava maatamme vedettävän mukaan selkkauksiin sellaisten sotaprovokaattoreiden toimesta, jotka ovat tottuneet pakottamaan muita noukkimaan heille kastanjoita tulesta"

Toimintaselostuksessa luonnehdittiin seuraavasti NL:n ulkopolitiikkaa:

1. "Me kannatamme rauhaa ja asiallisia suhteita kaikkiin maihin pysymme tässä kannassamme niin kauan kuin muut maat noudattavat samoja periaatteita suhteissaan Neuvostoliittoon eivätkä yritä loukata maamme etuja.

2. Me kannatamme rauhanomaisia, läheisiä ja hyviä naapurisuhteita kaikkiin Neuvostoliiton rajanaapureihin ja pysymme tässä kannassamme niin kauan kuin nämä maat noudattavat samoja periaatteita suhteissaan Neuvostoliittoon eivätkä yritä suoraan tai välillisesti loukata neuvostovaltion valtakunnanrajojen koskemattomuusintressejä.

3. Me kannatamme aggression uhreiksi joutuneiden ja riippumattomuutensa puolesta taistelevien kansojen auttamista.

(Jatkuu 3 sivulla)

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Einari Aho, McKerrow, Ontario, täyttää tiistaina syyskuun 9 päivänä 75 vuotta.

Ida Nordlund, Sudbury, Ontario, täyttää keskiviikkona syyskuun 10 päivänä 82 vuotta.

Elli Bjorkman, Sudbury, Ont., (Pioneer Manor), täyttää lauantaina, syyskuun 13 päivänä 70 vuotta.

Aino Koskinen, Vancouver, B.C., täyttää maanantaina, syyskuun 15 päivänä 78 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

CIA yrittää puhdistautua

New York. — Yhdysvaltain tiedustelupalvelu CIA on sanonut, ettei sillä ollut mitään tekemistä etelävietnamilaisen väitetyn kaksoisagentin Thay Khac Chuyenin murhan kanssa, ilmoitti sanomalehti New York Times perjantaina.

Mistä Konstantin nyt neuvotteli?

Geneve. — Maanpaossa oleva Kreikan kuningas Konstantin neuvotteli keskiviikkona salaa Kreikan ulkoministerin Panajotis Pininellisin kanssa Schinznachin pienessä kylpyläkaupungissa Sveitsissä, ilmoitettiin torstaina. Tapaaminen kesti kaksi tuntia. Neuvottelujen aiheesta tai mahdollisista tuloksista ei ole tietoa.

Kuningas saapui Zyrichiin lähellä olevalle Klotenin lentokentälle aamupäivällä kello 11 ja lähti samalta lentokentältä takaisin Roomaan kello 1. Uutisen vuotamisesta julkisuuteen ovat vastuussa Argovien viranomaiset, jotka huolehtivat kuninkaan turvallisuudesta.

Lakkolaiset pidättävät Stelcon kuorma-autot?

Hamilton. — Noin 400 lakossa olevaa United Steelworkers of America Union osasto no. 3767 jäsentä uhkasi sunnuntaina "ryhtyä makaamaan kaikkien niiden kuorma-autojen edessä, jotka yrittävät siirtää autonosia lakkovahtilinjan läpi."

Union osaston presidentti Joseph Grzesik sanoi hänelle tiedoitetun yhtiön toimesta, että Steel Co. of Canada aikoo käyttää "työnjohtajia ja virastotyöläisiä" tällä viikolla siirtääkseen autonosia tällä viikolla Swansean varastohuoneelta.

Sotilaita kivitettiin

Belfast. — Belfastin kaduille perustettiin sunnuntai-iltana useita katuesteitä sen jälkeen kun englantilaiset sotilaat ampuivat kyynelkaasupommeja noin 3,000 mielenosoittajaa kohti protestanttien yrittäessä turkeutua kaupungin katolilaiselle alueelle. Useita kuorma-autoja sytytettiin tuleen ja sotilaita kohti heitettiin kiviä, tiedoitettiin maanantaina Belfastista.

NIXON LUPAA EDELLEEN KOVENEVAA VEROTUSTA

Vietnamista vapautuvat dollarit haaveita

Colorado Springs. — Yhdysvaltain presidentti Nixon on vakavasti päättänyt vähentää Washingtonin hallitsevaa osuutta sisä- ja ulkoasioiden hoidossa.

Nixon sanoi osavaltioiden kuvernööreille näiden kokouksessa viime viikolla "Washington ei enää yritä selviytyä yksin, se ei enää hallitse neuvottelematta." Sama pitää paikkansa Washingtonin ulkopolitiikassa, lisäsi hän.

Nixon puhui pääasiassa suunnitelmistaan "uuden liittovaltion" luomiseksi, mikä merkitsee suuremman valvonnan luovuttamista osavaltioiden ja paikallisten elinten viranomaisille. Liittovaltion yritykset ratkaista Yhdysvaltain ongelmat ovat epäonnistuneet viime vuosina, sanoi Nixon. "Ratkaisematta millään tavalla ongelmia nämä kustannukset tuottivat tyytymättömyyttä, turhautuneisuutta ja katkeruutta", jatkoi presidentti.

Hän varoitti edessä olevasta "kovasta budjetista" ja verotuksesta. Unelmat miljardeista vapautuvista dollareista, kunhan vain Vietnamin sota loppuu, ovat vain unelmia", sanoi Nixon.

Vuoden 1970 suunnitelmissa Yhdysvaltojen oli pidettävä puolustusvoimansa kyllin vahvoina rauhan ylläpitämiseen samalla kun sen oli varottava turhia kuluja, jotka vähentäisivät maan sisäiseen kehitykseen tarvittavia varoja. Tämä merkitsi, että "rajoitamme sitoutumisemme ulkomailla sellaisiin tilanteisiin, jotka pystymme järkevästi ja realisesti hoitamaan", sanoi Nixon.

----Se ei merkitse Yhdysvaltain luopumista, vaan "uuden maailman tasapainon luomista, jossa taakat samoin kuin voitotkin on jaettu."

Presidentti Nixon puhui innostuneesti suunnitelmistaan "uuden liittovaltion" kehittämiseksi, jossa valta, rahat ja vastuu siirtyisi Washingtonilta takaisin 50 osavaltiolle.

Nixon mainitsi useita hallituksensa tekemiä muutoksia ja ehdotuksia sen ensimmäisen seitsemän toimikuukauden aikana. Hänen mainitsemiensa ehdotusten joukossa olivat mm. maan sosiaaliturvajärjestelmän uudistus, tuloveron perinpohjainen tarkistus sekä vallan siirtäminen Washingtonista takaisin osavaltioiden ja paikallisille hallituksille.

Viitaten edessä oleviin budjettia ja verotusta koskeviin päätöksiin presidentti totesi, että vaikka puheet Vietnamista vapautuvista miljoonista dollareista ovatkin vain haaveita, on totta, että sodan loppuminen merkitsisi lisävaroja. "Vaatimukset ovat kuitenkin jo nyt suunnattomat", sanoi Nixon. "Ei pidä kuvitella, että se mitä jotkut kutsuvat rauhaksi ja kasvuksi ratkaisisi automaattisesti kansalliset ongelmamme ja vapauttaisi meidät asettamasta asioita tärkeysjärjestykseen", sanoi presidentti Nixon.

Pyyntö "JOULUN" avustajille

Canadan ja Yhdysvaltain kansalaistemme yhteisvoimin valmistamaan Joulu-julkaisuun halutaan avustajien kirjoituksia — kertomuksia, novelleja, muistelmia, runoja jne. Varsinkin kirjoitusten yhteyteen ja muutenkin mielenkiintoiset (selväpiirteiset ja hyvin näkyvät) kuvat otetaan kiitollisuudella julkaistavaksi. Kuvat palautetaan pyydettäessä. Elokuun alussa Port Arthurin suurjuhlasta otetut kuvat ja yleensä "lomakuvat" ovat myös tietenkin hyvin tervetulleita.

Kaikki Jouluun aiotut kirjoitukset ja kuvat tulisi lähettää syyskuun 30 päivään mennessä osoitteella: --------

"JOULU", BOX 69, SUDBURY, ONT.

Etukäteen anteliaasta avusta kiittäen, "Joulun" toimitus.

PÄIVÄN PAKINA

SIIPIRIKKO FEENIKS-LINTU

Siltä varalta jos tämän palstan lukijain keskuudessa on joitakin sellaisia henkilöitä, jotka eivät ole koskaan feeniks-lintua nähneet, on heitä lohdutettava sillä, ettei sitä ole nähnyt allekirjoittanut eikä kukaan muukaan.

Feeniks on antiikin tarulintu. Tultuaan korkeaan ikään — tässä yhteydessä puhutaan jopa 500 vuoden iästä — se polttaa itsensä pesäänsä ja tuhasta nousee uusi feeniks — kuolemattomuuden symboli.

Etelä-Vietnamissa, missä amerikkalaiset sotapäälliköt sekä tiedustelu- eli vakoilulaitokset toimivat kuin kotonaan, kummittelee nyt myöskin tällainen "feeniks"-niminen operaatio.

Yhdysvaltain keskusvakoilutoimiston (CIA) suunnittelema Feeniks- (Phoenix) operation tarkoitus jahdata (track down) Vietkong-virkailijoita, mutta nyt on koko tämä feeniks-taru juuttumassa rauhan mutaan.

Tästä ohjelmasta vastuussa olevien yhdysvaltalaisviranomaisten kerrotaan sanoneen, että vajaa 20 prosenttia 25,233 epäilystä vietnamilaisesta jotka CIA on pidättänyt feeniks-operation puitteissa, on saanut vuoden vankilatuomion. Toiset on vapautettu, joitakin on karannut ja toiset ovat saaneet muutaman kuukauden tai sitäkin pienemmän tuomion.

Meille kerrotaan, että Yhdysvaltain osallistuminen Feeniks-operatioon päättyy vangitsemissuoritukseen ja USAn viranomaiset puolestaan sanovat, että he eivät ole varmoja siitä, mitä tapahtuu sitten kun epäilyn perusteella pidätetyt vietnamilaiset luovutetaan Saigonin viranomaisille.

Jotkut pidätetyt menevät matkaansa takaovenkin kautta.

"Suosikkijärjestelmällä" (ja varmaan myös lahjonnalla sekä kiristyksellä), on tässä osansa, selittävät amerikkalaisvirkailijat. Joskus on kysymys perhesuhteista. Jos joku yksikkömme pidättää piiripäällikön sukulaisen, hän tulee vapautumaan.

Joissakin tapauksissa Saigonin virkailijain sanotaan olevan vastahakoisia rangaistusten jaossa sellaisille henkilöille, joista uskotaan tulevan uusia virkailijoita jos ja kun Pariisissa tehdään rauhansopimus.

Toisaalta on selvää, että "kosto" sekä perhe- ja henkilökohtaiset vihat aiheuttavat syyttömien ihmisten uhraamista.

CIA:n asiamiehet suunnittelivat feeniks-operaation v. 1967 ja panivat sen täytäntöön heinäkuussa 1968.

Feeniksi (Phoenix) ryhmiä, mihin kuuluu vietnamilaisia tiedusteluvirkailijoita, sekä kansallisen poliisin ja armeijan upseereita, on perustettu 44:ään maakuntaan ja 242:een piiriin Etelä-Vietnamissa. Jokaisessa ryhmässä on yksi tai kaksi amerikkalainen neuvonantajia joita on kaikkiaan 450. Jotkut näistä neuvonantajista ovat erikoisjoukkojen eli Green Beretin upseereja.

Näiden ryhmien tehtävä on selvä ja suoraviivainen, kuten New York Times Servicen kirjeenvaihtaja Terrence Smith elokuun 29 pn Saigonin kirjeessään kertoi:

"Nämä joukkueet ko-ordinoivat kaikki käytettävissä olevat vakoilutiedot Vietkong-alokkaista, kannattajista ja sympatiseeraajista omalla alueellaan. Niin pian kuin kortisto on laadittu jostakin yksilöstä, hänen luokseen lähetetään puolisotilaallinen ryhmä suostutellakseen häntä Saigonin puolelle, vangitsemaan hänet, tai jos on tarpeellista, tappamaan hänet."

Pidätettyjä kuulustellaan kovasti . . . Kuukauden tai kauemman kestäneen vankeuden jälkeen suoritetaan pidätetyn asian käsittely ja yhden kuulusteluistunnon aikana käsitellään 20—30 henkilön asiat, selittää yllämainittu mr. Smith.

Asian käsittelyyn ei kutsuta sen paremmin "syytettyä" kuin todistajiakaan. Tuomio annetaan kuulustelupöytäkirjojen pohjalla. Vain aniharvat epäilyn alaiset henkilöt voivat saada lakimiesavustusta.

Viranomaiset pitävät tätä tapaa kuitenkin parempana kuin USAn joukkojen komentajana Vietnamissa olleen kenraali William Westmorelandin menetelmää, minkä perusteella kokonaisia kyliä eristettiin muusta maailmasta siivilöitäväksi ja ehkä satoja ihmisiä pidätettiin ilman minkäänlaisia muodollisuuksia. Nyt selittävät amerikkalaisvirkailijat, on ainakin muodollinen kuulusteluainehiston tarkistus.

Yhtenä kompastuskivenä, selittää mr. Smith, on kuitenkin tämä: "Jos neuvottelijat pääsevät Pariisissa sopimukseen, he tulevat laillistuttamaan juuri ne ihmiset, joita me yritämme pidättää. Jos he päättävät antaa Vietkongille roolin vietäväksi hallituksessa, ne ihmiset, joita me nyt jahtaamme, tulevat jakamaan huomenna postia tai kuljettamaan pois jätteitä.

Toisin sanoen, amerikkalaisten Feeniks-operation osaksi voi tulla tervatulla lankulla istuneen suomalaisen harakan kohtalo, — kun saa pyrstönsä irti, niin nokka tarttuu tervaan ja nokan irrottua tarttuu pyrstö uudelleen tervaan.

— Känsäkoura.

Urheilua

Keski-Suomessa on edelleen TUL:n yleisurheilun voima

Pori. — Keski-Suomi säilytti kärkiasemansa TUL:n yleisurheilupiirien joukossa voittaessaan Porissa pidetyn piiri-cupin pistemäärällä 75.

Toiseksi tuli Tampere, 70, ja kolmanneksi yllättäen isäntäpiiri Länsi-Suomi 61.

TULOKSIA:

110 m aidat: 1) V. Ahveninen L-S 14,8 2) A. Tapola Kymenlaakso 15,5 3) M. Kymäläinen Tampere 15,5.

800 m: 1) K. Surakka Tre 1.54,7 2) E. Taipale Suur-Helsinki 1.54,-7 3) V. Savinainen L-S 1.55,4.

5,000 m: 1) M. Hämäläinen V-S 15.12,0 2) A. Heininen L-S 15.32,2 3) E. Rantanen KS 15.32,6.

100 m: 1) O. Karttunen (ylim.) 10,8 2) A. Pirttinen K-S 10,8 3) A. Väänänen Kymenl. 11,0.

Kuula: 1) K. Lehtonen V-S 17,-29 2) K. Linnanen K-S 14,77 3) M. Laine Tre 14,68.

Kiekko: 1) E. Marjamäki Tre 51,72 2) P. Pahlman V-S 46,10 3) Kalevi Linnanen K-S 44,38.

1,500 m: 1) J. Kumpulainen K-S 4.02,4 2) R. Rossinen V-S 4.03,2 3) J. Välimattila L-S 4.05,8.

Korkeus: 1) A. Tapola Kymenl. 200 2) Ari Uotila Tre 191 3) V. Vihanta K-S 188.

400 m: 1) E. Päivärinta K-S 49,7 2) R. Haanpää Tre 49,7 3) L. Loukonen V-S 49,8.

Pituus: 1) E. Päivärinta K-S 727 2) A. Mäkinen Tre 718 3) V. Ahveninen L-S 711.

Keihäs: 1) M. Hiekkanen K-S 66,26 2) E. Jauhiainen S-H 62,14 3) I. Marjamäki Tre 62,14.

Seiväs: 1) J. Vartiainen L-S 400 2) R. Koivunen T 400 3) T. Lassila S-H 360.

10,000 m: 1) A. Ristimäki T 30.19,6 2) K. Hakkarainen K-S 30.22,0 3) A. Niemi V-S 31,38,6.

200 m: 1) O. Karttunen (ylim.) 21,9 2) A. Pirttinen K-S 22,1 3) R. Haanpää Tre 22,3.

Kolmiloikka: 1) I. Salmi V-S 14,72 2) J. Kandelin Kymenl. 13,84 3) E. Päivärinta K-S 13,80.

400 m aidat: 1) R. Tanttinen K-S 54,4 2) M. Kymäläinen Tre 54,8 3) M. Somppi S-H 55,3.

Moukari: 1) E. Vahlman L-S 60,54 2) M. Vartiainen S-H 54,54 3) H. Mäkinen T 54,52 (uusi TUL:n nuorten ennätys.

Lopulliset pisteet: 1) Keski-Suomi 75 2) Tampere 70 3) Länsi-Suomi 61.

NL moitti Canadan jääkiekkojoukkuetta

Moskova. — Neuvostoliittolainen urheilulehti Sovietsky Sport syytti Canadan kansallista jääkiekkojoukkuetta "häpeällisestä neuvottelusta" sen yrittäessä saada $5,000 maksun viime viikolla tapahtuneen NL:n vierailun aikana Leningradissa.

Sanomalehdessä sanottiin, että canadalaiset vaativat yllä mainittua summaa pelatakseen uusintaottelun uusintaottelu hyljättiin asianmukaisesti NL:n toimesta.

Canadalaiset pelasivat NL:n vierailunsa aikana neljä näytösottelua joista Canada voitti kolme ja hävisi yhden. Canadan joukkue meni viime torstaina Leningradista Helsinkiin.

Helsinki. — Canadan kansallinen jääkiekkojoukkue päihitti täällä sunnuntai-iltana pelatussa ottelussa Suomen joukkueen tuloksella 6—4. Helsingin jäähallissa pelattua ottelua oli tullut seuraamaan 6,100 henkilöä käsittävä yleisömäärä.

Perjantaina Tampereella pelatussa ottelussa Canadan joukkue voitti Suomen joukkueen tuloksella 6—1.

Osoittaa mieltään vapauden puolesta

Moi Rana. — En aio osallistua yleisurheilun EM-kisojen avajaisiin Ateenassa, sanoi norjalainen pikajuoksija Ole Bernt Skarstein Rana Blad lehdelle antamassaan haastattelussa. — Tämä on mielestäni parhain tapa osoittaa vastalauseensa Kreikan nykyistä hallitusjärjestelmää vastaan, jatkoi Skarstein.

— Uskon, että me aktiiviurheilijat voimme löytää monia muitakin keinoja, joilla voimme esittää kantamme tässä asiassa.

Maaottelussa Benelux-maita vastaan voimme me aktiiviurheilijat neuvotella näistä asioista ennen syyskuun 16. päivänä alkavia EM-kisoja, totesi Skarstein edelleen.

Ensimmäisenä päivänä kyynelissä. Kun ensimmäinen kouluviikko alkaa, niin usein nähdään kyynelten tulvahtavan esiin. Koulun valtava piha, täynnä outoja ihmisiä, joita lapsi ei ole ennen nähnyt, saa viisivuotiaan tuntemaan itsensä hyvin yksinäiseksi tässä oudossa paikassa. Mutta ei kestä kauaakaan kun kyyneleet kuivuvat ja pelko väistyy syrjään. Kaikista tulee ystäviä ja koulu muuttuu uudeksi ihanaksi maailmaksi.

Reykjavikissa tuettiin Euroopan t-konferenssia

Reykjavik. — Pohjoismaiden ulkoministerikokous ilmoitti Reykjavikissa viime viikolla tukevansa Suomen hallituksen aloitetta Euroopan turvallisuuskonferenssin koolle kutsumiseksi.

Kokouksessa annetun tiedotteen mukaan ulkoministerit keskustelivat kansainvälisestä tilanteesta ja antoivat tukensa jännityksen lieventämiseen tähtääville pyrkimyksille sekä laajapohjaiselle Euroopan yhteistyölle. Euroopan turvallisuusongelmia käsittelevän konferenssin koolle kutsuminen olisi omiaan edistämään tällaista kehitystä. Ministerit päättivät yksimielisesti tutkia edelleenkin konferenssin valmistamismahdollisuuksia, sanotaan kaksipäiväisen kokouksen päätteeksi julkaistussa tiedotteessa.

Ministerit pohtivat myös Nigerian sotaa, ja tiedotteessa sanotaan, että Pohjoismaiden kaikkien molemmille osapuolille esittämien vetoomusten vaikuttimena on ollut toivomus tehostaa avustustoimintaa ja tarjota tukea kaikille toimenpiteille, jotka voivat myötävaikuttaa kiistan ratkaisemiseen. Pohjoismaiden hallitukset tulevat jatkamaan avustustoimintaansa näiden suuntaviivojen mukaisesti. Ministerit valittivat sitä, että avustuslennot ovat kohdanneet vakavia vaikeuksia viime kuukausien aikana.

Tiedotteessa viitataan myös Afrikan yhtenäisyysjärjestön OAU:n työhön Nigerian selkkauksen lopettamiseksi. Pohjoismaat tulevat jatkuvasti tukemaan välitysyrityksiä ja ovat valmiit harkitsemaan kehotusta tarkkailijoiden ja osanottajien asettamisesta valvontajoukkoihin itse avustustyössä ja myös mahdollisen aselevon ja sitä seuraavan rauhansopimuksen yhteydessä.

Geneven aseidenriisuntaneuvotteluihin nähden ministerit olivat yksimielisiä siitä, että ydinaseriisunnan edellytykset paranisivat, jos Yhdysvallat ja Neuvostoliitto voisivat pikimiten aloittaa neuvottelunsa strategisten ydinaseiden tuotannon supistamisesta. Ministerit pitivät edelleen tärkeänä, että kaikki maat liittyisivät vuoden 1925 Geneven sopimukseen biologisten ja kemiallisten aseiden kieltämisestä.

Ulkoministerit ovat vakuuttuneita siitä, että lähi-idän kriisi on ratkaistava YK:n turvallisuusneuvoston 22. marraskuuta 1967 antaman päätöslauselman puitteissa. Ratkaisu on mahdollinen kuitenkin vain jos asianomaiset välttävät ihmishenkiä ja omaisuutta vastaan suunnattuja toimia ja vastatoimia, jotka nyt uhkaavat uudelleen sytyttää sodan alueella. Tässä yhteydessä ministerit tähdensivät suurvaltojen vastuuta kriisin aikaansaamisessa.

Ulkoministerit käsittelivät niitä vaikeuksia, joita sotilaalliset toimet Suezin kanavalla ovat aiheuttaneet YK:n tarkkailijoille. Pohjoismaat tukevat pääsihteeri U Thantin pyrkimystä saada paremmat työolot tarkkailijaryhmille, jotta nämä voisivat hoitaa tehtävänsä täydellä teholla.

Ministerit kannattivat ajatusta, että olisi lujitettava YK:n ja kansainvälisten järjestöjen avustusmahdollisuuksia katastrofitilanteissa, ja totesivat mielenkiinnolla, että Canadan hallitus tulee esittämään asiaa koskevan ehdotuksen Kansainvälisen Punaisen Ristin konferenssissa Istanbulissa.

Pohjoismaiden ulkoministerit kokoontuvat seuraavan kerran Helsingissä 21. ja 22. huhtikuuta 1970.

Everstien edessä kriittinen vaihe

Tukholma. — Väitteet, että kuningasmieliset upseerit olisivat Kreikan sotilasjuntan huomattavimmat vastustajat, ovat täysin vääriä ja perusteettomia. Yli 90 prosenttia vastustuksesta tulee siviilivastarintajärjestöjen taholta ja vain murto-osa kuninkaalle uskollisten upseerien taholta, sanoi professori Andreas Papandreou Tukholmassa viime viikolla pitämällään lehdistövastaanotolla

— Vastarintaliike voimistuu koko ajan, sanoi Papandreou. Hän väitti, että kaikki poliittiset leirit oikeasta vasempaan vastustavat junttaa, jolla hänen mukaansa on tällä hetkellä edessään yksi kriittisimmistä vaiheistaan sitten vuoden 1967 huhtikuun vallankaappauksen.

Papandreou selvitti myös vastarintaliikkeen asennetta kuningas Konstantiniin. Kuninkaan osuudesta äskettäin paljastettuun vastavallankaappausyritykseen on keskusteltu paljon.

— Sikäli kun tiedämme kuningas Konstantin ei ole poliittisesti aktiivinen. Katsomme, että hänen moraalisena velvollisuutenaan on puhua ja ottaa kantaa, mutta hän ei ole sanonut mitään junttaa vastaan

Mitä tulee tietoihin, että kuningas neuvottelisi juntan kanssa mahdollisesta paluustaan Kreikkaan, prof. Papandreou katsoi, että kuningas ajattelee vain omaa asemaansa. Hän ei puhu maan vapaudesta eikä siitä, mikä kiinnostaa kansaa, arveli Papandreou

Ranska jatkaa WEU:n boikottia

Bryssel. — Ranska jatkaa toistaiseksi Länsi-Euroopan unionin WEU:n istuntojen boikotointia, ja ranskalaiset piirit Brysselissä sanoivat olevan epävarmaa, lopettaako Ranskan hallitus seitsemän kuukautta kestäneen boikottinsa ennen WEUn seuraavaa ulkoministerikokousta, joka pidetään Brysselissä marraskuussa.

Ranskalaiset piirit sanoivat, että Ranska haluaa osallistua normaaliin työhön unionissa vasta sitten kun muut jäsenet ovat "palanneet yhteiseen käytäntöön".

Belgia toimii Unionin istuntojen puheenjohtajana lokakuusta lähtien. Belgian ulkoministeriön edustaja sanoi viime tiistaina, ettei Ranskan boikotin kumoamista koskevissa neuvotteluissa ole edistytty.

Diplomaattipiirit Brysselissä pitävät kuitenkin täysin varmana, että marraskuun ulkoministerikokous pidetään, vaikka Ranska jäisikin pois siitä.

SAKSA ON USUTETTAVA

(Jatkoa 2 sivulta)

4. Emme pelkää hyökkääjien uhkailuja ja olemme valmiit kaksinkertaiseen vastaiskuun, jos sodan lietsojat yrittävät loukata Neuvostoliiton rajojen koskemattomuutta". (Pravda 11. 3. 1939.)

D. Manuilski tuomitsi edustaja kokouksessa pitämässään puheenvuorossa jyrkin sanoin Saksan, Italian ja Japanin aggression.

Hän huomautti, että aggressiiviset valtiot "käyttävät hyväkseen Englannin ja Ranskan hallituspiirien liehakointihalua ja tekevät niistä kanssarikollisiaan . . ." Manuilski tähdensi edelleen, että "Englannin taantumuksellinen porvaristo suunnittelee Kaakkois-Euroopan pikkuvaltioiden uhraamista fasismille ja Saksan usuttamista itään, Neuvostoliittoa vastaan, se aikoo tällä vastavallankumouksellisella sodalla jarruttaa sosialismin kehitystä ja kommunismin voittoa Neuvostoliitossa ja ostaa Englannin siirtomaat vapaiksi Saksan valtausyrityksiltä; samalla Englannin taantumus haluaisi, että Neuvostoliitto katkoisi sen puolesta saksalaiselta imperialismilta hampaat ja heikentäisi Saksan moniksi vuosiksi eteenpäin, jotta Englannin imperialismi onnistuisi säilyttämään johtavan asemansa Euroopassa . . ." Huomautettuaan, että Mynchenin sopimus oli ensimmäinen yritys tämän katalan suunnitelman toteuttamiseksi, Manuilski totesi Mynchenin sopimuksen tekijäin antaneen aggressoreille täyden toimintavapauden. (Pravda, 12. 3. 1939.)

Puolan Lontoon-suurlähettiläs Raczinsky, joka oli perillä tästä englantilaisten hallituspiirien politiikasta, kirjoitti 29. pnä maaliskuuta 1939 hallitukselleen Saksan "hyvittämistä" kannattavien piirien olleen viime aikoina sitä mieltä, että "Ison-Britannian tulisi tyytyä puolustamaan vain Länsi-Eurooppaa ja luonnollisesti brittiläistä imperiumia sekä imperiumin kommunikaatioita. Toisaalta Keski- ja Itä-Euroopan tulee jäädä Saksan ekspansion kohteeksi . . Oletettavasti tilanne kehittyy Venäjän ja Saksan väliseksi sodaksi, joka heikentää kumpaakin, aiheuttaen siten suoranaista etua länsivalloille". (Auswärtiges Amt. Polnische Dokumente sur Vorgeschichte des Krieges, Berlin, 1940.)

Saatuaan Mynchenin sopimuksen turvin johtoaseman Euroopan keskustassa Hitlerin Saksa alkoi keväällä 1939 toimia entistä hyökkäävämmin. Maaliskuun 15 pnä saksalaiset joukot miehittivät Tshekkoslovakian ja hävittivät sen itsenäisen valtiojärjestyksen.

Neuvostohallitus reagoi välittömästi ja voimakkaasti tähän uuteen hyökkäykseen. Maaliskuun 18 pnä se lähetti Saksan hallitukselle nootin, jossa ilmoitti, ettei Saksan toimenpiteitä "voida pitää muunlaisina kuin mielivaltaisina, väkivaltaisina ja aggressiivisina" ja että ne "ovat horjuttaneet poliittista vakavuutta Keski-Euroopassa, lisänneet jo aikaisemmin Euroopassa vallinnutta levottomuutta ja aiheuttaneet uuden iskun kansojen turvallisuustunnolle". Edellä esitetyn johdosta neuvostohallitus ei katso voivansa tunnustaa Tshekkoslovakian liittämistä Saksan valtakuntaan, sanottiin nootissa edelleen.

Tshekkoslovakian valtauksen jälkeen Hitler tehosti ensin [illegible] ja sitten Puolaan kohdistunutta painostusta.

Hitlerin Saksan aggressiiviset hankkeet merkitsivät vakavaa uhkaa Neuvostoliiton turvallisuudelle.

Jatkuu

Ihmiset, jotka ajattelevat, jotka tieto on kaikki kaikessa, ovat perhosten kaltaisia, jotka lentävät kynttilään — hukkuvat itse ja pimentävät valon. — Tolstoi.

Älä Välitä — anna Heynon välittää
soita ROLF HEYNO
921-7976
Desmond K. Sweeny Realtor
58 St. Clair Ave., East
Toronto Ontario
Toronto Real Estate Boardin jäsen.

USA neuvotellut lentokoneiden kaappauksista

Washington. — USA on neuvotellut Kuuban kanssa lentokoneiden kaappauksien aiheuttamista vaikeuksista, mutta toistaiseksi hyvin vähäisellä menestyksellä, tiedoitettiin USA:n hallituksen taholta.

USA on ottanut yhteyttä Sveitsin välityksellä Kuuban hallitukseen, jonka kanssa se ei ole ollut suhteissa sitten tammikuun 1961 Neuvottelut ovat johtaneet seuraaviin tuloksiin:

Kuuba on suostunut lentokoneiden palauttamiseen USA:han kaikkine matkustajineen, mikäli lentäjät ottavat vastuulleen matkustajien turvallisuuden.

USA on antanut Kuuballe nimiluettelon mahdollisista kaappaajista. Kuuba on ilmoittanut, että rajoitettu määrä näitä henkilöitä voidaan päästää Kuubaan Meksikon kautta.

USA on ehdottanut, että Kuuba suostuisi palauttamaan kaappaajat kärsimään rangaistuksen Yhdysvalloissa. Kuuba on puolestaan ilmoittanut, ettei sillä ole pienintäkään kiinnostusta sellaiseen sopimukseen.

Tänä vuonna on yli 40 lentokonetta pakoitettu lentämään Kuubaan, noin 25 niistä amerikkalaisia. Viranomaiset arvioivat, että noin 3,000 matkustajaa on "vieraillut" Kuubassa vuoden 1961 jälkeen kaapatuissa koneissa. Kaappausten odotetaan jatkuvan noin neljän kaappauksen vauhdilla kuukaudessa.

YK:n Kypros-joukot tulevat kalliiksi

New York. — YKn pääsihteeri U Thant asetti äskettäin kolmijäsenisen komission tutkimaan YK:n Kyproksessa olevien joukkojen taloudellista tilannetta.

Unicyp-joukkojen kustannukset ovat synnyttäneet huolta YKn päämajassa ja komission tarkoituksena on tutkia niiden organisaatiota ja toimintaa sekä esittää raporttinsa U Thantille marraskuun 1. päivään mennessä.

Kosmos — 297

Moskova. — Neuvostoliitossa on lähetetty avaruuteen uusi Kosmos-sarjaan kuuluva tekokuu Kosmos 297. Siihen asennetut laitteet jatkavat avaruuden tutkimista aiemmin ilmoitetun ohjelman mukaisesti.

Kosmos 297:n alkukiertonopeus oli 89,7 minuuttia, suurin etäisyys Maan pinnasta 334 km, pienin etäisyys 211 km ja radan kaltevuuskulma 72,9 astetta. Tekokuun laitteet toimivat normaalisti.

Tshekkoslovakialta vastalause Kiinalle

Praha. — Tshekkoslovakia ilmoitti torstaina vastustavansa Kiinan nykyistä Tshekkoslovakian vastaista kampanjaa kiinalaisessa lehdistössä, radiossa ja televisiossa, kertoi virallinen uutistoimisto Ceteka.

Vastalause luovutettiin Kiinan asiainhoitajalle Jang Tshung Tshaolle. Siinä todettiin Prahan hallituksen pitävän kampanjaa "karkeana Tshekkoslovakian asioihin puuttumisena". Edelleen vastalauseessa sanottiin Kiinan uutisvälineiden levittävän vääriä selostuksia ja tekevän hyökkäyksiä Tshekkoslovakiaa vastaan.

Neuvostoliitto ilmoittaa lähitulevaisuudessa Tshekkoslovakian viranomaisille niitä vahingonkorvausvaatimuksia koskevista järjestelyistä, jotka on esitetty neuvostoliittolaisten joukkojen Tshekkoslovakiassa oleskelun johdosta.

Linja-autojen kolarissa kuoli ainakin 22 ihmistä

Manila. — Täällä tiedoitettiin sunnuntaina, että Etelä-Filippiineillä tapahtuneessa kolmen linja-auton yhteenajossa sai surmansa ainakin 22 henkilöä ja 30 muuta loukkaantui.

Esi-isä löytyi?

Washington. — Tiedemiehet ovat ilmoittaneet tähän saakka täydellisimmän pääkallon löytymisestä, joka on kuulunut "homo habilikselle"-ihmisen kaltaiselle olennolle, joka eli Itä-Afrikassa kaksi miljoonaa vuotta sitten.

Löytö tehtiin Tansaniassa Olduvai Gorgessa, josta on löytynyt paljon muinaisjäännöksiä. Kallosta puuttuu vain alaleuka, paloja aivokopasta ja muutamia ylähampaita.

Kansallinen geologiseura ilmoittaa, että kallo oli toistaiseksi parhaiten säilynyt jäännös lajista, joka on saattanut olla ihmisen kaukainen esi-isä.

Kun kallo on tutkittu, se saattaa antaa tärkeää uutta informaatiota muiden aikaisten esi-ihmisten ja homo habiliksen sukulaisuudesta.

NDP:n vasemmistolaiset julkaisseet manifestin

Siinä tuomitaan USA:n Vietnam-sodan tukeminen; suositellaan puolueelle sosialismin tavoittelua

Ottawa — **NDP:n vasemmistolaisryhmän kokouksessa hyväksyttiin torstaina manifesti, missä suositellaan puolueohjelman uudelleen orientoitumista niin, että sen perustavoitteina olisi sosialistisen Canadan saavuttaminen ja Canadan itsenäisyyden puolustaminen Yhdysvaltain yliherruutta vastaan.**

"Itsenäisen sosialistisen Canadan puolesta — For An Independent Socialist Canada — nimellä tunnettava 1,750 sanaa käsittävä manifesti esitetään NDP:n kansalliselle edustajakokoukselle, mikä kokoontuu Winnipegissa lokakuun 28 pnä.

Professori Welville Watkins Toronton yliopistosta, joka esiintyi ryhmän puhemiehenä, sanoi lehtien edustajille, että kokoukseen osallistuneet NDP:n jäsenet — heitä oli 94 — tulevat toimimaan siinä ymmärryksessä, että tämä manifesti hyväksyttäisiin tulevassa puoluekokouksessa. Tällä ryhmällä ei ole kuitenkaan mitään aikomusta esittää taisteluhaastetta T. C. Douglasille kansallisen johtajan paikasta. Mr. Douglas on aiemmin ilmoittanut, että hän luopuu kansallisen johtajan toimesta v. 1971.

Vasemmistoryhmän manifestin allekirjoittajien joukossa on kaksi miestä, joita pidetään NDP:n tulevina johtajaehdokkaina: entinen televisiopersoona, professori Laurier LaPierre ja McGill yliopiston professori Charles Taylor jotka kumpikin ovat nyt NDPn varapresidentteja. Allekirjoittajien joukossa ei ole yhtään NDPn parlamenttijäsentä Ottawasta.

Mutta allekirjoittajina on British Columbian lainlaatijakunnan viisi NDP-jäsentä, mukaanlukien David Barrett, josta voi tulla uusi maakuntajohtaja jos lakimies Tom Berger luopuu johtajantoimesta.

Professori Watkins on tunnettu ekonomisti, joka toimi puheenjohtajana entisen pääministerin Lester Pearsonin nimittämässä komissionissa, jonka tehtävänä oli tutkia yhdysvaltalaisomistuksen vaikutusta Canadan talouselämään

Manifestin esittämistä tavoitteista mainittakoon:

— Hetken tärkeimpänä kysymyksenä ei ole kansallinen yhtenäisyys, vaan kansallinen olemassaoloh säilyttäminen — ja päävaara ei ole sisäinen erimielisyys, vaan ulkomainen, ts. amerikkalainen vaara;

— Canada on alistettu Yhdysvaltain imperialismin "resurssi- ja markkina-alueeksi" missä Yhdysvaltain korporatoorinen kapitalismi on hallitsevana voimana Canadan yhteiskuntaa muovaillen;

— Yhdysvaltain imperialismi luonnehditaan "militarismiksi ulkopolitiikassa ja rotujärjestelmäksi sisäpoliittisesti" mitä molempia tuetaan Canadan resursseilla ja diplomatialla;

— Canada on tukenut Yhdysvaltoja barbaarisessa sodassa Vietnamissa Kansainvälisen valvontakomissionin jäsenmaana sekä myymällä aseita USA:lle;

— "Korporatiivinen kapitalismi" aiheuttaa väärinkehitystä korostamalla voittojatuottavia toimintoja ja jättäen taka-alalle asunnot, opetuksen, lääkintähoidon, yleiset liikennelaitokset ja suuret alueelliset eroavaisuudet;

— Canadan hallitukset ovat toimineet kansainvälisen ja Amerikan kapitalismin hyväksi;

— Niin kauan kuin Canadaa hallitsevat miehet, jotka katsovat, että kansallinen ohjelma on rajoitettava suotuisan ilmapiirin ylläpitämiseen ulkomaalaisille pääomansijoittajille, ranskalais-canadalaiset tulevat pitämään englantilaista Canadaa Yhdysvaltain laajentumana ja niin tulee Canadan yhtenäisyys kärsimään vastaavasti.

Pohjois-Vietnamin valtuuskunta Tukholmassa

Tukholma. — Kahdeksanjäseninen pohjoisvietnamilainen valtuuskunta saapui tiistaina Tukholmaan tutkiakseen 10 päivän ajan Ruotsin ja Pohjois-Vietnamin välisen taloudellisen ja teknisen vaihdon mahdollisuuksia. Valtuuskuntaa oli Arlandan lentokentällä vastassa Ruotsin Pekingin ja Hanoin suurlähettiläs Arne Björnborg. Ryhmä on Pohjois-Vietnamin ensimmäinen länsimaissa vieraileva talousalan valtuuskunta.

Brysselin asuntopalossa kuoli 9

Bryssel. — Ainakin yhdeksän henkilöä kuoli ja kaksi muuta loukkaantui täällä viikonvaihteessa olleessa tulipalossa mikä tuhosi 3-kerroksisen vuokrahuonetalon, tiedoittavat poliisiviranomaiset.

Frangia vahvistetaan ulkomaisin lainoin

Pariisi. — Ranskan hallitus on aloittanut lujin ottein kamppailunsa saadakseen devalvaation onnistumaan, mutta monia vaikeita esteitä on kuitenkin tiellä ennen kuin presidentti Pompidou voi sanoa saavuttaneensa taloudellisen voiton.

Torstaina ilmoitettiin tiukoista luotto-ostojen rajoituksista ja ensi viikolla näitä seuraavat toimet säästämisen edistämiseksi sekä kotimaisen kulutuksen rajoittamiseksi, kerrotaan luotettavista pariisilaislähteistä.

Samanaikaisesti Pompidoun hallitus on yrittänyt vahvistaa frangin asemaa lukuisin ulkomaisin lainoin, joiden kokonaismäärä on noin $2,5 milj. Osan näistä lainoista kattaisi kansainväliseltä valuuttarahastolta saatu valmiusluotto, josta parhaillaan käydään neuvotteluja.

Finanssiministeri Valery Giscard d'Estaing sanoi torstaisessa hallituksen istunnossa, että myös uudesta 1,600 miljoonan dollarin lisälainasta on jo sovittu. Hän ei sanonut, mistä laina saataisiin, mutta todennäköiset luotonantajat ovat lehtitietojen mukaan Yhdysvallat ja L-Saksa.

Varsinainen tulikoe on kuitenkin syksyllä, jolloin ammattiliitot päättävät, ryhtyäkö tukemaan konkreettisin toimin hallituksen arvostelua. Ammattiliittojen ja hallituksen väliset neuvottelut eivät ole toistaiseksi johtaneet mihinkään tuloksiin. Ammattiyhdistysjohtajat vaativat edelleen suuria palkankorotuksia, jotka kuitenkin ovat ilmeisesti vastoin hallituksen tiukkaa talouspolitiikkaa.

Näyttelijäin kokous Don haalilla

Toronto. — CSJ:n Toronton osaston johtokunta kutsuu kaikkia näyttämötyön harrastajia saapumaan yhteiseen kokoukseen Don haalille maanantaina, syyskuun 15 päivänä.

Kokouksessa suunnitellaan syys- ja talvitoimintaa ja toivomme, että saamme hyvän alun myös näyttämötoiminnalle yhteisesti sitä suunnittelemalla. —

Toronton os. johtokunta.

Surulla ja kaipauksella ilmoitan, että rakas mieheni

ARMAS KUUSISTO

nukkui kuolon uneen kotonaan, Detroitissa, äkillisesti sydänhalvaukseen, kesäkuun 10 päivänä 1969.

Vainaja oli syntynyt Parkanossa, Turun ja Porin läänissä, elokuun 16 päivänä 1898.

Kaipauksella muistelemaan jäivät minä, hänen vaimonsa, kolme lasta Suomessa sekä kolme lastenlasta ja veli Suomessa; toinen veli täällä, Novi, Michigan ja paljon sukulaisia ja tuttavia täällä ja myös Canadassa sekä veli-vainajan perhe Minnesotassa.

Kun suurin suru häiventyy,
jää vaan kaunis kaipuu.
Jokainen meistä vuorollaan,
luonnon helmaan vaipuu.

Surulla ja kaipauksella jäin muistamaan
minä, hänen vaimonsa

ELSIE KUUSISTO
8261 Vaughan
Detroit, Michigan 48228

SUDBURYN UUTISIA

Tekla Kääriäinen kuoli torstaina

Sudburyn seudulla 27 vuotta asunut mrs Tekla Kääriäinen (os. Menkinen) kuoli lyhyen sairauden murtamana viime torstaina Sudburyn General - sairaalassa. Hän oli kuollessaan 69. vuoden ikäinen.

Mrs Kääriäinen oli syntynyt Lahdessa, Suomessa, jossa hän kävi myös koulunsa. Canadaan hän tuli vuonna 1928 asuen Wind sorissa ja Torontossa ennen kuin muutti Sudburyn alueelle vuonna 1948. Hän solmi avioliiton Anselm Kääriäisen kanssa Torontossa vuonna 1936. Mrs Kääriäinen oli CSJ:n Sudburyn osaston jäsen kuolemaansa asti.

Lähinnä suremaan jäi aviomies Anselm Kääriäinen Sudburyssa ja yksi veli, Aaro, Suomessa.

Hautaus tapahtui Lougheedin kappelista maanantaina, syysk. 8 pnä. Hautajaistilaisuudessa kappelissa ja Park Lawn hautausmaalla puhui Wm Eklund vainajan muistolle.

HUOM. LAKKOLAISET

Säästäkää lihaostoissanne Springer Park Farms kaupassa. Fearman's pekoni, 3 lbs. $1; Fearman's wiener makkarat 3—$1; Fearman's tuoreita sian kylkiä 3 lbs $1; Fearman's tuoretta sian maksaa 3 lbs. $1; lapasteakit lb. 79c; ulkomaista juustoa lb. 59c; kalkkunat lb. 39c; Lyon's soppaa 10—$1; kananjalkoja ja rintoja lb. 59c; Sirloin, T-bone ja Round-steakit lb 89c; "Pork Chopsit" lb. 69c. "Red Brand" naudan puoliskoita lb. 59c. Sian puoliskoita lb 57c.

OSTAKAA JA SÄÄSTÄKÄÄ

SPRINGER PARK FARMS
45 Elm St. Kest Puh. 675-2271

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

NOPEA . . . Täydellinen
"GOLDEN keskus-lämmitys-öljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R .3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

PUTKIMIEHET SAIVAT HYVÄN SOPIMUKSEN

Putkimiesten ammattiyhdistyksen Sudburyn osasto no. 800 allekirjoitti viikonlopulla uuden palkka- ja työehtosopimuksen noin 500 putkimiehen ja Sudburyn alueen 43 liikemiehen välillä Uusi sopimus takaa putkimiehille $2.17 tuntipalkankorotuksen reunaetuisuuksineen kolmen vuoden sopimusajalla.

Sopimus on voimassa toukokuun 1 päivästä 1969 huhtikuun 30 päivään 1972, sanoi työläisten edustaja Roy James.

Vanhan sopimuksen perusteella putkimiehille maksettiin $4.55 tunnissa. Uuden sopimuksen perusteella heille maksetaan heti kohtainen 30 sentin tuntipalkankorotus ja 30 senttiä marraskuun 1 pnä, 20 senttiä helmikuun 1 pnä 1970, 40 senttiä toukokuun 1 pnä 1970, 40 senttiä ensi vuoden elokuun 1 pnä, 20 senttiä helmikuun 1 päivä 1971 ja 20 senttiä toukokuun 1 päivä 1971.

Nyt putkimiehille maksetaan 7 prosentin kesälomapalkka ja tämä nousee 9 prosenttiin viisivuotisen voimassaoloaikana jos muut rakennusalan työläiset saavat vastaavan korotuksen.

Putkimiehet saivat uuden sopimuksen ilman lakkoutumista.

OPPILAILLA OLI "RAISUT JUHLAT"

Entisen Työn Puiston (nimitetään nykyisin Nepahwin Laken Parkiksi) läheisyydessä asuvat henkilöt tekivät viime viikolla valituksia, että torstai-iltana puistossa järjestetyssä Cambrian Collegen oppilaiden "makkaranpaistojuhlassa" pidettiin kovaa meteliä.

Puistossa sanottiin olleen seuraavana aamuna huomattavan määrän tyhjiä olutpulloja ja poliisien saapuneen sinne edellisenä iltana paikallisten asukkaiden esittämien valitusten johdosta.

RAKENNUSLUPIEN ARVO LASKI

Sudburyn kaupungin rakennusviraston viikonlopulla antamat tiedot osoittavat, että elokuun aikana myönnetyt rakennusluvat laskivat vuoden 1968 elokuuhun verrattessa.

Viime kuun aikana myönnettiin yhteensä 122 rakennuslupaa joiden yhteinen arvo oli $2,538,-305 ja viime vuonna myönnettiin elokuun aikana 108 rakennuslupaa joiden yhteinen arvo oli $4,087,673.

Elokuun aikana myönnetyistä rakennusluvista oli 32 asuntoja varten.

INCO TEHNYT LÖYDÖN AUSTRALIASSA

International Nickel-yhtiön australialaisen alayhtiön sanotaan tehneen nikkelilöydön Australian länsiosassa. Löydön tehnyt yhtiö on Incon rahoittama.

Incon taholta tiedoitettiin viikonlopulla, että Nickel Southern Exploration Ltd. ja Broken Hill Proprietary Co. ovat löytäneet nikkeliä sisältävää mineraalia uudella alueella. Uuden löydön laajuudesta ei ole vielä varmaa tietoa ja lisäporauksia sanotaan tarvittavan.

MM JA FALCONIN NEUVOTTELEVAT

Falconbridge Nickel Mines yhtiön ja Mine Mill union väliset palkka- ja työehtosopimusneuvottelut alkoivat uudestaan maanantaina Torontossa, samanaikaisesti kun union jäsenet ovat lakossa Sudburyssa yhtiötä vastaan. Lakko alkoi elokuun 21 päivänä.

"Me haluaisimme edelleenkin neuvotella Sudburyssa lähellä jäsenistöämme", sanoi Mine Millin presidentti Jim Tester, "mutta jos yhtiö alkaa neuvottelemaan vakavissaan, niin me emme välitä, vaikka neuvottelemme Torontossa."

Unio hyväksyi Ontarion työkiistasovittelulautakunnan puheenjohtaja W. Dickien sähkösanomalla tekemän ehdotuksen, että neuvottelut käynnistetään uudestaan Torontossa. Mr Dickie väittää, että hänen virastonsa palvelut tuottavat parempia tuloksia Torontossa.

INCON TILANNE ON EDELLEEN ENNALLAAN

United Steelworkers of America union ja International Nickel-yhtiön välisissä palkka- ja työehtosopimuskiistassa ei ole edistytty muutamien viime päivien aikana lainkaan. Yhtiön noin 17,500 työläistä on ollut "työesteuksessa" Sudburyssa ja Port Colbornessa heinäkuun 10 päivästä lähtien.

KAHTA MIESTÄ VASTAAN NOSTETTU SYYTTEET

Sudburyn alueen maakuntapoliisi nosti viime lauantaina kahta kingstonilaista miestä vastaan syytteet säädyttömästä väkivallanteosta no. 69 maantien varrella sattuneen tapauksen johdosta.

Poliisi nosti syytteet 25-vuotiasta William Hobsonia ja 22-vuotiasta David Gommeria vastaan sen jälkeen kun eräs nuori nainen teki valituksen, että häntä oli "ahdisteltu" uutta mallia olleessa autossa lähellä Rock Lakea sijaitsevassa sorakuopassa no. 69 maantien varrella.

Poliisien lausunnon mukaan nainen oli otettu peukalokyytiläisenä Sudburyn Paris- ja Regent-katujen kulmauksesta ja kuljetettu paikalle, jossa väkivallanteon sanotaan tapahtuneen.

Miesten sanotaan vierailleen erään ystävänsä luona Burwashin vankifarmilla vähän ennen kuin väitetty väkivallanteko tapahtui, sanovat poliisit.

ALUSTAVAT KUULUSTELUT 15 v. MURHAJUTUSSA

Toukokuun 11 päivänä Dill Laken tien läheisyydestä surmattuna löydetyn 15-vuotiaan Roger Frappierin murhajutun alustavat kuulustelut aloitettiin maanantaina Sudburyn oikeustalolla. Jutun yhteydessä syytetään Randolph Glynniä murhasta.

Tuomari Anthony Falzetta suostui ennen kuulustelujen alkamista puolustusasianajajan pyyntöön ettei kuulustelun tuloksia päästetä julkisuuteen. Syytetty voi nyt pyytää tätä toimenpidettä oikeudelta elokuun 26 päivänä voimaan astuneen Canadan rikoslakimuutoksen nojalla.

M U I S T I L I S T A

CSJ:n Sudburyn osaston kokous Finnish-haalilla torstaina tk. 11 pnä kello 7.30 ip. Johtokunta kokoontuu puoli tuntia aikaisemmin.

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture
LIMITED
KARL A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

POLTTOÖLJYÄ
FUEL OIL
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksuilla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden adustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY

VAIVAAKO TEITÄ

Korkea verenpaine, reuma sairaudet, käsien jäykkyys, pitkäaikainen päänsärky, unettomuus? Kokeilkaa tieteellisesti tutkittua MAGNEETTIRENGASTA. Se auttaa.

Lääketiede on suorittanut perusteellisia tutkimuksia Japanissa, Englannissa, Amerikassa, Neuvostoliitossa ja muissa maissa.
Tilatkaa jo tänään, tyylikkäästi muotoiltu, tieteellisesti tutkittu kullan värinen magneetti rengas. Niitä on miehille ja naisille — pieni, keskikoko ja suuri. Hinta vain $10.95 kpl. Ontarion asukkaat lisätkää 5% myyntivero — 55 senttiä.

Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Ltd.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

6 pankkiryöstöä neljässä tunnissa

Montreal. — Täällä tapahtui perjantaina kuusi pankkiryöstöä neljän tunnin kuluessa. Rosvot saivat neljästä pankista saaliikseen yhteensä $37,800, mutta kahdessa muussa pankissa rosvojen toimenpiteet epäonnistuivat.

Kauden parhaimmat urheilujuhlat; osanottajia Torontosta ja Arthurista asti

Nähtiin Sudburyn alueen kaikkien aikojen komein keihäskaari — Heikkilä 74.75; alle 15 vuotiaitten poikien sarjassa "tukuttain" ennätysmiehiä

Sunnuntaina syysjuhlien yhteydessä pidetyt urheilukilpailut Wanupissa muodostuivat kesän kohokohdaksi. Lähes 50 osanottajaa oliläsnä näissä kilpailuissa, josta erikoismaininta menee Port Arthurin Iskun ja Toronton Yrityksen urheilijoille jotka pitkien matkojen takaa toivat ilahdusta näihin Sudburyn seudun viimeisiin rata ja kenttäurheilukilpailuihin. Paikallisista seuroista oli mukana Long Laken Voimasta, Beaver Laken Jehusta Sudburyn Alertsista ja Wanupin Visasta.

"Nimiurheilijoita" oli yksi, Canadan keihäsmestari Bill Heikkilä ja hän räväyttikin uuden SCAULn ennätyksen komean kaaren 74.75. Täten hän rikkoi entisen oman ennätyksensä 74.29 vuodelta 1968. Tämä olikin päivän paras näyte vaan tähän ei loppunut "ennätystehtailu". Alle 15 v. poikien sarjassa tehtiin oikein "miesvoimalla" uusia ennätyksiä. Kolme poikaa, Ken Salo, Alerts, 10.82, Ron Havimäki Yritys 10.46 ja Paul Lachance Alerts 10.12 rikkoivat kuulantyönnön entisen ennätyksen joka oli Mervin Scharffen nimissä 9.98 vuodelta 1967.

Samassa sarjassa 100 metrillä Alertsilaiset Dewey Flintoff 13.0 ja Ken Salo 13.2 rikkoivat Mervin Scharffen nimissä olleen 13.3 ennätyksen.

100 metrillä parhaimman tuloksen juoksi Ken Warnock 12.1, 3-loikassa 12.25 ja pituus 592 saman miehen ansiosta. Kuulassa "isännöi" Ted Scharffe 12.54 tuloksellaan.

Naisten lajeissa parhaimmista tuloksista vastasivat 100 metrillä Dianna Forbes 14.0 Alertsista, kuulassa Port Arthurin Iskun Judy Allison 9.07 ja pituushypyssä 428 Dianna Forbes.

Juuri kun päivän viimeinen kenttälaji keihäskilpailu oli loppumassa tuli äkkinäinen kaatosade ja tätä kesti noin 15 min. ajan. Tämä kasteli juoksuradan niin pahoin että ei ollut ajattelemistakaan juosta 3,000 radalla. Niin päätettiin muuttaa tämän 2 mailin maantiejuoksuksi. Tälle matkalle lähtikin 7 osanottajaa. Tässä oli mukana ikämiehistä (Jim Havimäki) aivan nuoriin Ron Havimäki ja Leo Lujanen. Kaikkiaan 7 osanottajaa. "Vanhat menijät" Randy Kitts ja Lorne Luhta eivät kunnioittaneet uusia tulokkaita vaan jättivät ne jälkeensä. Erikoismaininnan kuitenkin ansaitsee 14-vuotias Ron Havimäki joka jäi ainoastaan 8 sekutia voittajasta ja 2 sekuntia toiseksi tulleesta. Kaikki juoksivat melko hyvin ja tämän viimeisen lajin jälkeen muutettiinkin haalin suojiin jossa oli palkintojen jako.

TULOKSIA:

Yleinen viisiottelu: 100 m, pituus, kuula, 3-loikka ja keihäs: 1) Bill Heikkilä Yritys 2891, 2) Henry Kataja Yritys 1986, 3) Ivan Landriault Alerts 1965 4) Esko Punkkinen Voima 1729.

Alle 21 v. 5-ottelu: 1) Ken Warnock 2278, 2) Ted Scharffe Alerts 3) Jamie Flowers, Alerts 1910, 4) Stan Penttinen Yritys 1844, 5) Randy Kitts Alerts 1463.

Alle 17 5-ottelu: 1) Larry Hunnakko Yritys 1799, 2) Mervin Scarffe, Alerts 1643, 3) Tim Hytönen Yritys 1229.

Yleinen 2 mailin juoksu: 1) Randy Kitts Alerts 10.21, 2) Lorne Luhta Alerts 10.27, 3) Ron Havimäki Yritys 10.29, 4) Ivan Landriault Alerts 10.50, 5) Bill Heikkilä Yritys 1.08, 6) Leo Lujanen Alerts 11.50, 7) Jim Havimäki Yritys 12.29.

Ale 15 v. poikien 3-ottelu, 100 m pituus ja kuula: 1) Dewey Flintoff Alerts 2198, 2) Ken Salo Alerts 2173, 3) Ron Havimäki Yritys 2050, 4) Paul Lachance Alerts 18.56, 5) David Alatalo Alerts 1712, 6) Garry Denomme Visa 1041.

Naisten 3 ottelu 1) Dianna Forbes Alerts 1617, 2) Judy Allison Isku 1380, 3) Brenda Pressenger Isku 1366, 4) Aira Pukkala Isku 1080.

Tytöt alle 16 3-ottelu: 1) Alice Smith Alerts 1539, 2) Anne Lachance Alerts 1497, 3) Collette Lachance Alerts 1474, 4) Kathy Gacuk Isku 1326.

Ikämiehet 3-ottelu: 1) Sulevi Särkioja Jehu 896, 2) Jim Havimäki Yritys 810, 3) Alpo Punkkinen Voima 699.

Tytöt alle 12, 2-ottelu, 60 m ja pituus: 1) Debbie Kitts Alerts 1320 2) Annie Saari, Alerts 1198, 3) Carolyn Lujanen Alerts 1070, 4) Helen Särkioja Jehu 897, 5) Sharon Denomme Visa 525, 6) Nancy Palomäki Alerts 525.

Tytöt alle 9 v: Molemmile sama aika ja 1 tila: Nina Kitts ja Connie Saari 15.4.

Pojat alle 12 2-ottelu 1) R. Kotilehti Voima 1766, 2) Mike Saari 928, 3) Henry Särkioja Jehu 842.

Pojat alle 10 60 m: 1) B. Denomme 11,5, 2) Jamie Parker Visa 13,4, 3) Andy Punkkinen Voima 13.7.

Pojat alle 8 v: 1) Mike Kaven Visa 13.6, 2) Danny Parker Visa 14,2, 3) Darin Parker Visa 14,8.

Samassa tilaisuudessa esiteltiin Lyyli ja Jussi Pärssisen lahjoittama komea pokaali josta tullaan kilpailemaan alle 21 v. sarjassa 1,500 metrin juoksussa ensi kesänä SCAULn mestaruuskilpailujen yhteydessä. Tämä pariskunta onkin jo lahjoittanut useamman pokaalin nuorten innostamiseksi ja näitä pokaalia arvostetaan suuresti urheilijain keskuudessa. Kuten yksikin juoksijatulokas sanoi: "Teen kaikkeni saadakseni nimeni tuon pokaalin kylkeen.

Päivän mittaan tarjoiltiin hernerokka päivällinen ja muuta kevyempää kuten kahvia, poppia ja "kuumia koiria" Myös pelattiin seurapelejä haalin yläkerrassa.

Suurkiitos järjestäjäin puolesta kuuluu kaikille niille, jotka tekivät osansa näiden juhlien onnistumiseksi.

K U O L L U T

Tekla Kääriäinen

(o.s. MENKINEN)

kuoli Sudbury General-sairaalassa, torstai-iltana, syyskuun 4 pnä 1969 ollen 69 vuoden ikäinen.

Suremaan lähinnä jäi miehensä, Anselm Kääriäinen, 18 Alder St. S. ja yksi veli, Aaro, Suomessa.

Hautajaiset toimitettiin Lougheedin hautaustoimiston kappelista maanantaina, iltapäivällä, syyskuun 8 pnä 1969, Park Lawn hautausmaahan.

KAUNEIMMAT
SYYSKESÄN KUKKASET

Tekla Kääriäisen

MUISTOLLE

Alina ja Wm Eklund	Hilda Kauppila
Emmi ja Hannes Suomala	Elsa ja Jalmari Miettinen
Lillian Jokinen	Lempi Mäki
Hilma ja Ensio Wuori	Rauha ja Aimo Mäki
Sofia Pöntiö	Impi ja Frank Tommila
Siiri ja Kassu Sillanpää	Matti Mäkelä
Maiju Majander	Mary Coombs
Kerttu ja Toivo Leppä	Esteri ja Eino Siren
Ida ja Oscar Männistö	Lyyli ja Jussi Pärssinen
Kerttu ja Taisto Länsi	Joan ja Karl Palomäki
Impi Poutanen	

SUDBURY ONTARIO

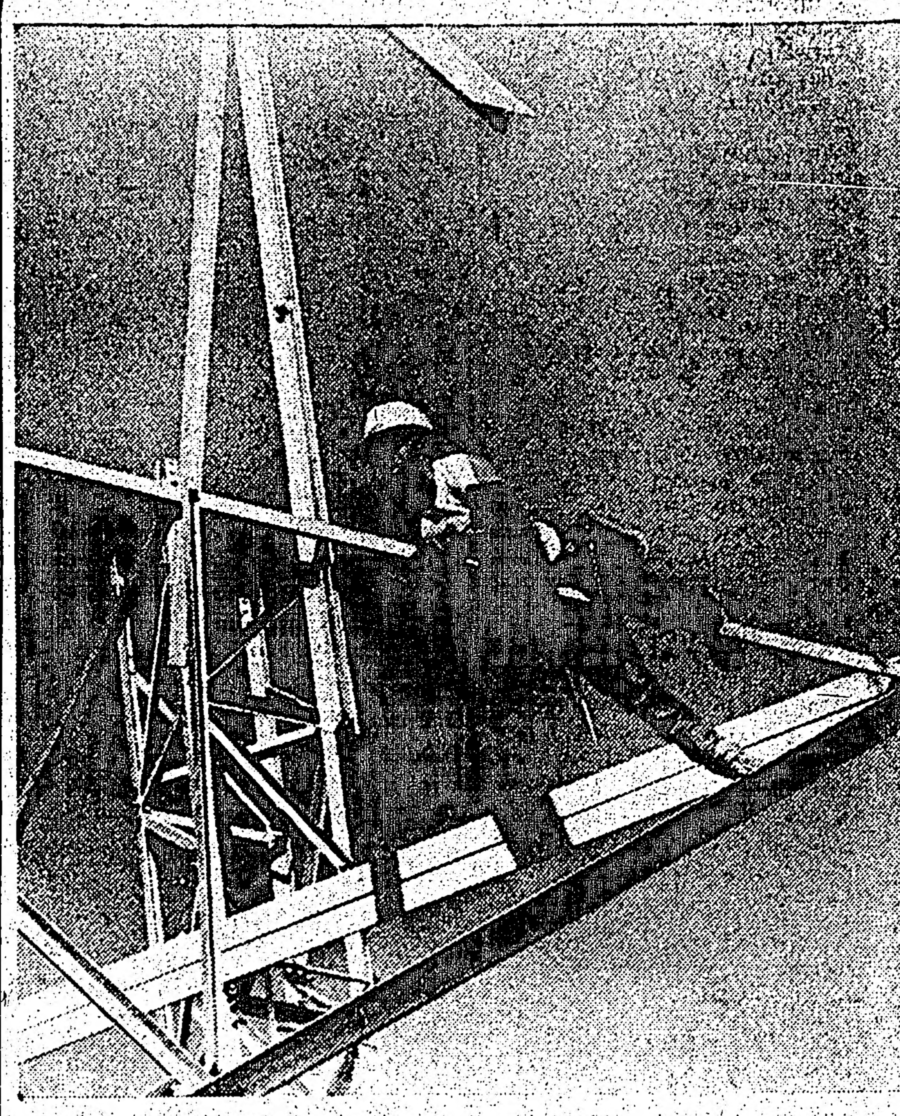

Noel Gaudreault nähdään tässä suorittamassa "tasapainovoimistelua". Hän työskentelee Dominion Bridge-yhtiön palveluksessa ja tässä on kysymyksessä yli 300 jalkaa korkean ääniaaltoja vastaanottavan tornin rakentaminen.

Siviilihallitus vihdoin Ghanaan

Accra. — Ghanan vallasta syöstyn presidentin Kwame Nkrumahin jyrkästä vastustajasta tri Kofi Busiasta tulee maan ensimmäisen siviilihallituksen johtaja vuoden 1966 sotilaskaappauksen jälkeen.

Tri Busian edistyksellinen puolue on voittanut yli puolet kansalliskokouksen 140 paikasta torstaina toimitetuissa parlamenttivaaleissa. Ghanan uuden valtiosäännön mukaan enemmistöpuolueen johtajasta tulee automaattisesti pääministeri.

Tri Busia, 56-vuotias sosiologian professori, joka taisteli Nkrumahia vastaan vanhan yhtyneen puolueen johtajana, selviytyi nyt voittajaksi valtataistelussa, joka juontaa alkunsa ennen Ghanan itsenäistymistä v 1957.

Busian päävastustajana vaaleissa oli Komla Gbedemah, joka on Nkrumahin kansanpuolueen perustajajäseniä. Gbedemah, joka on entinen valtiovarainministeri, johtaa nykyisin kansallista liberaaliliitto-puoluetta.

Vaaleissa oli mukana myös kolme muuta puoluetta, mutta ne ovat saaneet vain muutamia edustajia kansalliskokoukseen.

Uusi siviilihallitus saa vallan armeijan tukemalta kansalliselta vapautusneuvostolta, joka on johtanut maata Nkrumahin vallasta syöksemisestä lähtien. Busian voitto helpottaa kuusijäsenisen sotilas- ja poliisijuntan eroa, sillä juntta ei olisi pitänyt kaappauksensa hengen mukaisena ääntenvyöryä Gbedemahille.

NDP:n johtaja vaatii äänten uudestaan laskemista

Vancouver. — British Columbian NDP:n johtaja Thomas Berger on pyytänyt elokuun 27 päivänä suoritettujen vaalien tulosten uudestaan laskennan Vancouver-Burrard-vaalipiirissä, jossa hän jäi häviölle.

Mr Berger ei aio muuttaa kantaansa puolueen johtajana olonsa suhteen ennen kuin äänet on laskettu uudelleen.

Montrealin näyttely suljettiin 7 pnä

Montreal. — Kolme kuukautta auki ollutta Montrealin Man and His World-näyttelyä suosi suotuisa sää ja näyttelyssä, joka suljettiin syysk. 7 pnä, sanottiin vierailleen tämän kesän aikana 6,378,147 henilköä.

Seitsemän kuoli lentorikossa

Limestone, Me. — Valtavan B-52-merkkisen pommikoneen 7 henkilöä käsittänyt miehistö sai surmansa koneen syöksyttyä maahan lähellä Loringin lentotukikohtaa, tiedoitti USAn ilmavoimat viikonlopulla.

Tämä kahdeksanmoottorinen pommikone oli harjoituslennolla syöksyessään maahan noin kolmen mailin päässä lentokentän kiitoradalta. Loringin tukikohta sijaitsee lähellä New Brunswickin maakunnan rajaa.

NL tunnusti Libyan uuden hallituksen

Moskova. — Neuvostoliitto tunnusti viikonlopulla Libyan uuden hallituksen maan kuninkaan tultua syrjäytetyksi vallasta. Neuvostoliitto oli ensimmäinen suurvaltio, joka tunnusti Pohjois-Afrikassa sijaitsevan Libyan uuden hallituksen.

Icelandic nimittänyt Herman Ramon Skandinavian myyntiosastoon

Aikaisemmin yli 20 vuotta Finnish National Travel Officen palveluksessa New Yorkissa ollut Herman Ramo on nimitetty Icelandic Airlinesin toimesta Skandinavian myyntiliikkeenhoitajaksi.

Antaessaan tämän tiedon, Icelandicin varapresidentti John Loughery lausui: "Mr. Ramon yli 30-vuotinen kokemus tällä liikealalla ja erikoisesti hänen kunnioitettava taustansa FNTO:n johtajana, Skandinavian matkailukomissionin puheenjohtajana ja Suomen lentoliikenteen veteraanina, tulevat olemaan suurena apuna mainostettaessa ja edelleen kehitettäessä Icelandicin palvelua Skandinaviaan."

Mr. Ramo on hyvin tunnettu ja pidetty kautta USA:n ja Canadan alan asiamiesten ja muiden keskuudessa siksi kun hän esiintyy usein asiantuntijana ja puhujana Suomen ja Skandinavian turistiliikenteen hyväksi.

Matkustajaliikenne uransa aikana, mikä alkoi 1939 jolloin hän tuli Finnish Tourist Officen johtajaksi New Yorkissa, mr. Ramo on palvellut myös diplomaattina, laivastoupseerina ja teollisuusmiehenä. Suomen hallitus on kunnioittanut häntä useita kertoja rauhan ja sodan aikana.

Suomen laivastoakademian läpäisseenä mr. Ramo palveli myös Suomen lähetystössä Washingtonissa D. C. talvisodan aikana 1939/40 toimiessaan FNTO:n johtajana. Kun tämä matkailutoimisto suljettiin v. 1942 hän palasi Suomeen ja liittyi laivastoon

Suomen-Venäjän aselevon jälkeen hän liittyi Kaleva Salminen-järjestöön ja toimi liikkeenjohtajana sen useissa alayhtyksissä, mukaanlukien Suomen ensimmäisessä sodanjälkeisessä vuokralentoliikkeessä, Lentopalvelu Oy:ssä.

Kun FNTO:n toiminta avattiin uudelleen N. Y:ssa 1949, mr. Ramo tuli uudelleen sen johtajaksi palvellen siinä asemassa vuoteen 1968 asti jolloin hän jäi yksityiselämään sairauden vuoksi. Kulumeen 20 vuoden aikana FNTO:n päämiehenä mr. Ramo palveli 1951/52 XV olympialaisten, Helsingin kisojen Kansainvälisessä järjestämiskomiteassa, ja avasi ensimmäisen Finnair-toimiston New Yorkissa v. 1960, toimien tämän lentoyhtiön liikkeenjohtajana USA:ssa ja Canadassa vuoteen 1964 asti. Hän oli myös Suomen Valtion Rautatien yleisedustajana USA:ssa ja Canadassa ja viimeksikuluneen 22 vuoden aikana hän on ollut kahdeksantoista johtavaa suomalaista julkaisua kustantavan USA:n ja Canadan United Publicationin edustajana.

Mr. Ramo on osallistunut aktiivisesti Euroopan matkailukomission työhön, hän oli kahdesti Skandinavian matkailukomissionin puheenjohtajana ja on SKAL:n, Amerikan matkailunjohtajain ja Suomen kauppakamarin jäsen. Uransa alkupuolella hän palveli Venezuelan kunniakonsulina Suomessa.

Hän ja hänen aviopuolisonsa, o.s. Eva E. Mattson, asuvat 150 North Ridge Street, Port Chester, New York. Heillä on poika, Kalevi.

Mr. Ramon harrastuksiin kuuluu golf-peli, purjehdus ja puutarhanhoito.